

PROGRAMMAJAARVERSLAG 2017

**METROPOOLREGIO EINDHOVEN**

*“Een excellente regio waar het goed leven is”*

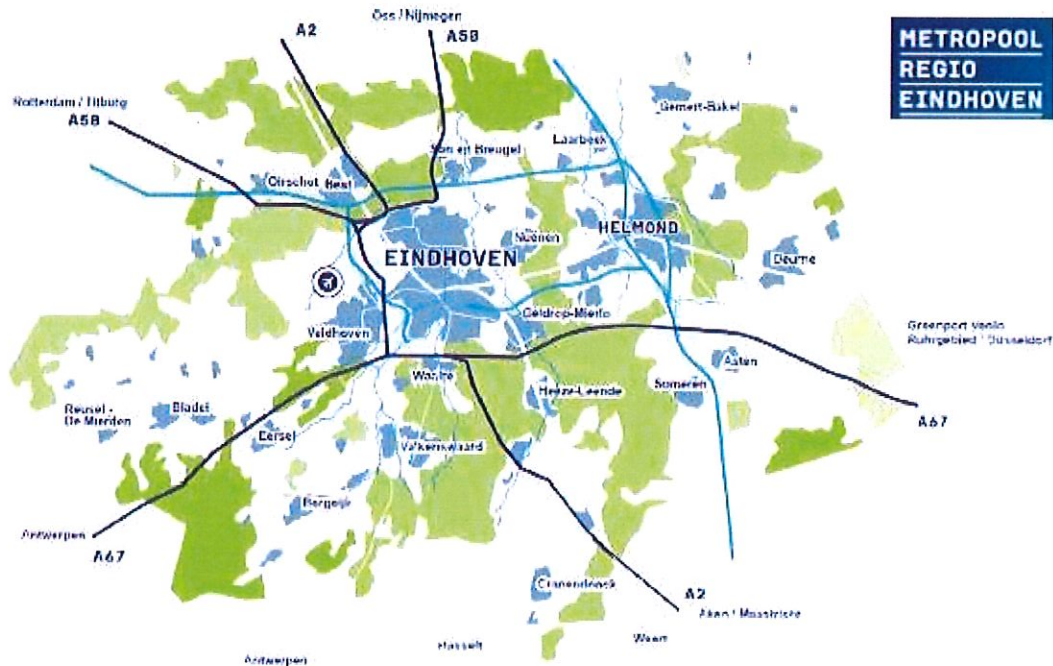
**METROPOOL**  
**REGIO**  
**EINDHOVEN**

Deloitte Accountants B.V.  
Voor identificatiedoeleinden.  
Behorend bij accountantsverslag  
d.d. 11 april 2018

## Inhoudsopgave

<b>OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN</b>	<b>2</b>
<b>KERNGEGEVENS</b>	<b>4</b>
<b>LEESWIJZER</b>	<b>5</b>
<b>PROGRAMMA'S</b>	<b>6</b>
<b>PARAGRAFEN</b>	<b>33</b>
Weerstandsvermogen en risicomanagement	34
Financiering	36
Bedrijfsvoering	38
Verbonden partijen	39
Grondbeleid	41
Onderhoud kapitaalgoederen	41
Rechtmatigheid	41
<b>PROGRAMMAJAARREKENING 2017</b>	<b>43</b>
Overzicht baten en lasten	44
Toelichting op het overzicht baten en lasten	45
Verschillen overzicht baten en lasten	46
Toelichting op verschillen overzicht baten en lasten	46
Inwonerbijdrage	50
Balans per 31 december 2017	51
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	53
Toelichting op de balans per 31 december 2017	55
Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	64
WNT-verantwoording 2017 Metropoolregio Eindhoven	65
<b>CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT</b>	<b>67</b>

## OVERZICHT METROPOOLREGIO EINDHOVEN



### Gemeenschappelijke Regeling

Bij besluit van 12 mei 1993 is de Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband Regio Eindhoven door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant goedgekeurd. Deze regeling is gewijzigd op basis van de reacties van de gemeenten en de op 21 december 2004 door de Tweede Kamer aangenomen Wijzigingswet Wgr-plus, die op 1 januari 2006 in werking is getreden.

In 2010 hebben alle 21 aan het SRE deelnemende gemeenten een gelijkkluidend besluit genomen over de derde wijziging van de Gemeenschappelijke regeling van het SRE.

Vanaf 25 februari 2015 heeft de bestuurlijke samenwerking in de regio vorm gekregen in de Metropoolregio Eindhoven. Vanaf deze datum is dan ook de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven in werking getreden en is de voorgaande gemeenschappelijke regeling SRE hierdoor vervallen.

Deelnemende gemeenten	21
Algemeen bestuur	21 leden
Dagelijks Bestuur	J.A. Jorritsma P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel A.G.T. van Aert J. Wiggers, directeur



## KERNGEGEVENS

	jaarrekening 2017	jaarrekening 2016
<b>Algemeen</b>		
Inwoners	766.941	761.847
Woningen	341.472	335.415
Bedrijven en instellingen	70.130	68.320
Werkzame personen	408.330	399.910
Hectares	146.000	146.000
<b>Financieel</b> (x € 1.000)		
<b>Balans</b>		
Materiële vaste activa	6.110	6.323
Financiële vaste activa	2.745	3.543
Algemene reserve	1.106	1.415
Saldo lopende rekening	389	711
Bestemmingsreserves	2.543	2.980
Voorzieningen	13.840	14.071
Langlopende schulden	5.421	5.597
<b>Baten</b>	17.216	16.096
<b>Lasten</b>	16.827	15.386
<b>Saldo lopende rekening</b>		
Metropoolregio Eindhoven	414	683
RHCe	-26	27
<b>Totaal</b>	<b>389</b>	<b>711</b>
<b>Personeel</b> (in fte's per 31-12)		
Metropoolregio Eindhoven	18,3	30,7
RHCe	21,6	22,3
<b>Totaal</b>	<b>39,9</b>	<b>52,9</b>
<b>Personeelslasten</b> (x € 1.000)		
Metropoolregio Eindhoven	1.692	3.166
RHCe	1.670	1.727
<b>Totaal</b>	<b>3.362</b>	<b>4.893</b>
<b>Gemeentelijke bijdragen</b> (x € 1,-)		
<b>Metropoolregio Eindhoven per inwoner</b>		
Bijdrage Regionale opgaven	3,715	3,640
Bijdrage Brainport Development	2,546	2,002
Bijdrage Stimuleringsfonds	3,554	3,554
	<b>9,816</b>	<b>9,196</b>
<b>Regionaal Historisch Centrum</b>		
Archief RHCe m1	9.590	9.590
- Bijdrage Opslag en Beheer:		
- Fysiek beheer per m1	51,067	51,014
- Duurzaam digitaal beheerssysteem per inwoner	0,604	0,545
- Toegankelijk maken (50%) per inwoner	0,406	0,408
- Toegankelijk maken (50%) per m1	30,794	30,762
- Conserveren per m1	5,787	5,781
- Acquisitie per inwoner	0,058	0,059
- Bijdrage Auditing per inwoner	0,752	0,782
- Bijdrage Openbaarheid per inwoner	0,866	0,854
<b>Indexering inwonerbijdrage</b>	<b>2,07%</b>	<b>0,00%</b>

## LEESWIJZER

Het jaarverslag 2017 van de concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven heeft overeenkomstig de Begroting 2017 de vorm van een programmajaarverslag. Lasten en baten zijn toegerekend aan de programma's. Op deze manier worden de prijs, prestaties en kwaliteit beter zichtbaar.

Op het overzicht Programmarealisatie 2017 zijn de realisatiecijfers 2017, alsmede de begrote cijfers 2017 en de begroting na 2<sup>e</sup> wijziging per vakdienst vermeld. De kosten van overhead zijn zichtbaar gemaakt op een apart programma. Een en ander resulteert in een exploitatiesaldo 2017 per vakdienst.

In lijn met het Controleprotocol is in de jaarrekening een afzonderlijk overzicht 'Verschillen programmasaldi 2017' met een toelichting van de belangrijkste verschillen opgenomen.

De Jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincie' (BBV) en de financiële beleidsnota's 'Nota Reserves en voorzieningen Metropoolregio Eindhoven', treasurystatuut etc.. Tevens is de Notitie Algemene reserve (als onderdeel van de beleidsnotitie Kaders P&C documenten 4GR, deel 2) van toepassing op de jaarrekening 2017.

In de voorgeschreven paragrafen worden een aantal aspecten voor de financiële huishouding toegelicht, zoals weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering. Tevens wordt informatie gegeven over de verbonden partijen, grondbeleid en rechtmatigheid.

## **PROGRAMMA'S**

# **METROPOOLREGIO EINDHOVEN**

<b>Programma</b>	<b>Metropoolregio Eindhoven</b>
<b>Deelprogramma</b>	<b>- Economie</b> <b>- Fysieke Leefomgeving</b> <b>- Bestuurlijke Samenwerking</b>

## Metropoolregio Eindhoven

*“Een excellente regio waar het goed leven is”*

We werken al jaren met veel succes samen om onze regio verder te ontwikkelen. De regio Eindhoven is een sterke economische regio met een internationale uitstraling. Mensen en bedrijven kiezen voor deze regio omdat het hier goed wonen, werken en recreëren is. Een regio die zich op een duurzame manier wil ontwikkelen tot een economische wereldspeler. Samen zijn we een toptechnologische regio met een goed woon- en leefklimaat.

### We blijven ons ontwikkelen

We zullen onze regio moeten blijven ontwikkelen. We willen zorgen voor een nog beter vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. Een goed vestigingsklimaat is een randvoorwaarde voor economische ontwikkeling én voor de welvaart en het welzijn van inwoners en bedrijven. We zetten hierbij bijvoorbeeld in op het verbeteren van de regionale en (inter)nationale bereikbaarheid van de regio en de belangrijke locaties daarbinnen, op het verkorten van reistijden naar onze woon- en arbeidsmarkten, de versterking van het aanbod van hoogwaardig (internationaal) onderwijs en de versterking van de kennisinfrastructuur (publieke R&D, campussen).

### Metropoolvorming een opgave van ons allemaal

‘Metropoolvorming’ is belangrijk om als regio en stedelijk netwerk te kunnen concurreren in de Europese top van kennis- en innovatieregio’s. Zo kunnen steden en dorpen optimaal profiteren van elkaars potentie en specifieke kwaliteiten. Alleen samen kan een kritische massa worden georganiseerd die bepalend is voor het aanbod van én de diversiteit in bijvoorbeeld woningen, banen en cultuurvoorzieningen. Deze opgaven realiseren we in de Metropoolregio Eindhoven, het bestuurlijk netwerk in onze regio.

### Een eigen en gedeelde verantwoordelijkheid

Metropoolvorming is niet iets wat één partij kan realiseren. Het is een complex samenspel van betrokkenen en belanghebbenden. Iedere partij binnen samenwerking met externe partijen heeft hierin haar eigen én een gedeelde verantwoordelijkheid. Ook voor de bestuurlijke samenwerking Metropoolregio Eindhoven is er in dat samenspel een aantal specifieke taken. Als bestuurlijk netwerk willen wij de metropoolvorming faciliteren en daarmee het regionale ecosysteem verbeteren.

### Focus maar ook dynamiek

In onze Regionale Agenda is de focus gelegd op de thema’s **economie, ruimte en mobiliteit**. Binnen die thema’s werken we aan het verbeteren van het vestigingsklimaat in onze regio. Tegelijkertijd is de agenda van de bestuurlijke samenwerking dynamisch. Colleges en raden houden – in de begrotingscyclus – de vinger aan de pols: zijn we nog met de juiste thema’s aan de slag binnen de Metropoolregio.

### Werkplaatsen

Voor de uitvoering van de Regionale Agenda zijn ‘werkplaatsen’ ingericht. De werkplaats werkt onder leiding van een bestuurlijk trekker aan het voorbereiden en uitwerken van vastgestelde opgaven. De opdrachten aan de werkplaatsen leiden tot concrete afspraken, programma’s, convenanten etc., die worden belegd bij de partners. Er worden dus geen besluiten genomen in de werkplaatsen. De besluitvorming over inhoudelijke thema’s gebeurt door de gemeenten zelf.



Voor 2017 zijn er zes werkplaatsen:

1. Economische strategie, inclusief investeringsfondsen
2. Arbeidsmarkt
3. Bedrijventerreinen en Detailhandel
4. Strategie ruimte
5. Strategie mobiliteit en innovatie
6. Wonen

#### **Gesprekstafel**

Daarnaast is er de Gesprekstafel Duurzaamheid, geleid door de gemeente Waalre. Een gesprekstafel komt voort uit de functie van het Regionaal Platform als 'community of practice'. Belangrijkste doel van de Gesprekstafel Duurzaamheid is het uitwisselen van kennis over ontwikkelingen en projecten op het brede terrein van duurzaamheid. De gemeente Waalre organiseert ongeveer vier keer per jaar een bijeenkomst voor alle wethouders duurzaamheid in de regio. De Gesprekstafel Duurzaamheid wordt niet gefaciliteerd vanuit de werkorganisatie van de Metropoolregio Eindhoven en is daarom niet opgenomen in de begroting. Omdat geconstateerd is dat het thema duurzaamheid binnen de werkplaatsen van de Metropoolregio Eindhoven meer aandacht moet krijgen en daarvoor ook gerichte inzet nodig is, is afgesproken in 2017 wél capaciteit (circa 0,5 fte) op het thema duurzaamheid in te zetten. Doel is te zoeken naar kansen binnen de werkplaatsen en het aanjagen van concrete initiatieven.

<b>Programma</b>	<b>Metropoolregio Eindhoven</b>
<b>Deelprogramma</b>	<b>Economie</b>
<b>Beleidsstaken</b>	- Werkplaats Economische strategie, inclusief investeringsfondsen - Werkplaats Bedrijventerreinen en detailhandel - Werkplaats Arbeidsmarkt

## Werkplaats Economische strategie, inclusief investeringsfondsen

*“Kansen zoeken en verbindingen leggen”*

### 1. Opgave en resultaten

- We leggen de verbinding tussen de economische agenda's van de gemeenten en subregio's/streeknetwerken met de Brainport Next Generation agenda, door regelmatig te zorgen voor afstemming tussen partijen.
- We agenderen nieuwe thema's in de werkplaats ter versterking van de regionale Brainport Next Generation agenda, zoals 'agrofood & high tech' en 'Smart Mobility' en zoeken vervolgens een 'landingsplaats' hiervoor. We gaan bijdragen aan het Provinciaal Leisurfonds.
- In vervolg op de rijksbijdrage voor topvoorzieningen eerder dit najaar (Miljoenennota, € 9,5 miljoen) hebben de Captains of Industry minister Kamp bij brief van 30 september 2016 opgeroepen te komen tot een gezamenlijke Actieagenda Brainport. Die Actieagenda wordt begin 2017 aangeboden aan het kabinet, zodat die een rol kan spelen bij de vorming van een nieuw kabinet. Deze oproep heeft minister Kamp, bij de bespreking in de Tweede Kamer van de kabinetsreactie op het RLI- rapport 'Mainports Voorbij', omarmd. Wij zorgen ervoor dat alle gemeenten zijn aangehaakt bij deze Actieagenda Brainport.
- Eind 2016 zijn afspraken tussen regio en provincie vastgelegd: de zogenaamde 'Versnellingsafspraken'. De verschillende afspraken zijn beledigd bij partijen in de regio: de Metropoolregio Eindhoven Stichting Brainport/Brainport Development en de Streeknetwerken. Wij zorgen ervoor dat er regelmatig afstemming plaatsvindt tussen deze partijen en dat de afspraken worden bewaakt (zie ook onder 'Organisatie regionaal netwerk').
- De bestuurlijk trekker van de werkplaats Economische Strategie heeft zitting in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Brainport Development en behartigt de opvattingen van de regiogemeenten van de Metropoolregio Eindhoven.
- De financiële bijdrage van de regiogemeenten voor Brainport Development loopt via de begroting van de Metropoolregio Eindhoven. Voor de komende financieringsperiode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2020 sluiten we begin 2017 een nieuwe overeenkomst.
- Met het Stimuleringsfonds stimuleren we innovatieve economische ontwikkeling en nieuwe bedrijvigheid. Twee keer per jaar kunnen geïnteresseerde partijen (ondernemers, kennisinstellingen en gemeenten) via een tenderprocedure een aanvraag indienen voor subsidie vanuit het Stimuleringsfonds. Na intake-gesprekken en een eerste beoordeling vanuit de ambtelijke organisatie, beoordelen het programmamanagement en een externe adviesgroep de aanvragen. De voorzitter van deze adviesgroep neemt ook deel aan de Werkplaats Economische Strategie.
- De ambtelijke organisatie van de Metropoolregio Eindhoven coördineert de Investeringsregeling (SIR) en de Adviesregeling (SAR). Beide regelingen zijn voor ondernemers in Zuidoost-Brabant die nieuwe economische activiteiten willen ontwikkelen.

## 2. Realisatie 2017

### 1. Verbinding tussen de economische agenda's van de gemeenten en subregio's/ streeknetwerken met de regionale Brainport agenda

Op 5 april is de Nationale Actieagenda Brainport aangeboden in Den Haag. Regio, provincie en rijk werkten samen in de totstandkoming van deze agenda. In het regionaal platform van 12 april hield gedeputeerde Bert Pauli een inleiding en werden opdrachtnemers Staf Depla en Imke Carsouw geïnterviewd. In de periode hierna heeft een verdere uitwerking van de Actieagenda plaatsgevonden. In de werkplaats is ook de verbinding met de regiogemeenten aan de orde gekomen. Afgesproken is dat een bijeenkomst tijdens het Regionaal Platform in februari 2018 wordt georganiseerd, waarop de interactie met onder meer de portefeuillehouders economie over inhoudelijke bijdrage aan de agenda kan plaatsvinden. Daarvóór heeft hierover een gespreksronde plaatsgevonden met de subregio's.

### 2. Agenderen nieuwe thema's in de werkplaats ter versterking van de regionale Economische agenda

#### **Breedbandontwikkelingen regio Metropoolregio Eindhoven Verbonden**

Tijdens het Regionaal Platform van 20 september 2017 heeft de stuurgroep Metropoolregio Eindhoven Verbonden (Liesbeth Sjouw, Jos van Bree, Robert Visser, Leon van de Moosdijk, Frank van der Meijden en Staf Depla) haar initiatief gepresenteerd om de breedband infrastructuur in de regio te versterken. Na het Regionaal Platform is een brief naar de gemeenten gestuurd met het verzoek als gemeenten actief deel te nemen aan het project. Allereerst is het van belang om inzicht te krijgen in de lokale situatie van glasvezelinfrastructuur van gemeenten, maatschappelijke organisaties en derden. Op basis daarvan kan een globale opzet gemaakt worden voor het ontwerp van een Breedband Ring Metropoolregio en hieraan gekoppeld een actieprogramma voor de uitvoering.

#### **Transitie Landelijk Gebied/veehouderij**

De Werkplaats heeft op basis van een inventariserende opdrachtbeschrijving Transitie Landelijk Gebied geconstateerd dat de tijd rijp is te komen tot een regionale aanpak. Vanuit de Werkplaats is het voortouw genomen met een aantal regionaal bestuurders een aanpak voor te bereiden. Deze aanpak is besproken en vastgesteld tijdens het Regionaal Platform van 13 december. Een regionale 'Taskforce landelijk gebied' is ingesteld, die - in samenwerking met de Provincie - de verschillende lijnen met elkaar verbindt. Een eerste stap van deze Taskforce is om op basis van de Actieagenda samen met de Provincie het gesprek met de Minister van Landbouw aan te gaan met als doel Rijksmiddelen (o.m. middelen 'warme sanering varkenshouderij') te verkrijgen. Deze middelen dragen bij aan een versnelde uitvoering van deze agenda.

#### **Stimuleringsfonds Starters en Groeiers**

Kernopdracht van het fonds is om met inzet van regionale middelen stimulans te geven aan innovatief ondernemerschap. In de Werkplaats is besproken op welke wijze het Stimuleringsfonds haar regionale rol kan versterken. Hoe kan het fonds naast de inzet van middelen, haar rol in het netwerk verstevigen, met als doel te komen tot kwalitatief hoogwaardige voorstellen. In de Werkplaats is afgesproken de volgende ontwikkelrichtingen verder uit te werken:

1. Regionaal in kaart brengen welke actoren betrokken zijn bij innovatiestimulering en wat de verschillende opdrachten / expertisevelden zijn. De Metropoolregio zal het initiatief nemen deze actoren bij elkaar te brengen, zodat kennis en inzicht in elkaars netwerk worden vergroot en partijen elkaar makkelijker kunnen vinden en doorverwijzen.
2. Alumni-netwerk: doel is kennis en ervaringen uit te wisselen. Gekeken wordt welke rol de verschillende netwerkpartners, zoals onder punt 1 bedoeld, hierin kunnen vervullen.

### 3. Behartiging opvattingen/belangen Metropoolregio Eindhoven in Brainport Development

De bestuurlijk trekker van de werkplaats Economische Strategie neemt zitting in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Brainport Development en behartigt de opvattingen van de regiogemeenten van de Metropoolregio Eindhoven. Op 18 mei vond de Algemene Aandeelhouders Vergadering Brainport Development plaats. Onder meer het jaarverslag en -rekening 2016 zijn besproken en vastgesteld. In de Algemene Aandeelhouders Vergadering van 16 december is het Jaarplan Brainport Development 2018 besproken en vastgesteld. De financiële bijdrage van de regiogemeenten voor Brainport Development loopt via de begroting van de Metropoolregio Eindhoven. Hiervoor is voor de periode 2017-2020 een uitvoeringsovereenkomst gesloten. Jaarlijks wordt op basis van het Jaarplan een opdracht verstrekt voor de uitvoering.

### 4. Cofinanciering van projecten creëert innovatieve economische ontwikkeling en nieuwe bedrijvigheid

- In 2017 zijn maar liefst 98 aanvragen ingediend voor subsidie uit het Stimuleringsfonds. Daarvan zijn er 96 in behandeling genomen, waarvan 66 voor subsidie zijn gehonoreerd. Twee aangehouden aanvragen staan nog open. Ook in 2017 heeft er tweemaandelijks overleg plaatsgevonden met de afdeling Business Development van Brainport Development. Dit overleg is erop gericht om initiatieven zo goed mogelijk te ondersteunen en de beoordeling van ingediende aanvragen bij het Stimuleringsfonds zo integraal mogelijk te doen. De aansluiting van ingediende aanvragen bij de strategische Brainport Next Generation agenda wordt ook besproken. In het eerste kwartaal 2017 is een student van de Radboud Universiteit begonnen met een onderzoek naar mogelijkheden om de impact van het Stimuleringsfonds op de economische ontwikkeling van de regio meetbaar te maken en daarvoor succes-indicatoren te definiëren. Het onderzoek wordt in het eerste kwartaal van 2018 afgerond.
- Met de provincie Noord-Brabant is na langdurig overleg overeenstemming bereikt over de voortzetting van het provinciale Regionaal Economisch ActieProgramma (REAP) in een nieuwe Regeling Economie & Innovatie en de homogenisering van dit programma in de vier Brabantse subregio's. De unieke positie van de Metropoolregio Eindhoven en haar Stimuleringsfonds ten opzichte van de rest van de provincie Noord-Brabant wordt in de concrete uitvoeringsafspraken erkend. Door een juridische wijziging in de toekennings- en beheersstructuur vanuit de provincie, waren er in de eerste tender van 2017 geen provinciale middelen beschikbaar. In overleg met de provincie is een verzoek gedaan om het volledige budget voor Zuidoost-Brabant voor 2017 te mogen inzetten in de tweede tender van 2017. Dit verzoek is nog in behandeling.
- Via social media en de Nieuwsbrief wordt regelmatig aandacht besteed aan projecten die vanuit het Stimuleringsfonds ondersteund zijn. De programmamanager nam enkele malen aan voorlichtingsbijeenkomsten deel, om uitleg te geven over het Stimuleringsfonds. Ook daarbij wordt veelal samen opgetrokken met Brainport Development; dit vergroot de samenhang en synergie.
- In de subregelingen SIR en SAR voor individuele MKB-bedrijven zijn respectievelijk 22 en 1 aanvragen ingediend, waarvan er respectievelijk 13 en 1 zijn gehonoreerd. Twee aanvragen zijn nog in behandeling. In de tweede helft van 2017 heeft de Adviesgroep Stimuleringsfonds de SIR en SAR intern geëvalueerd. De aanbevelingen daaruit worden in het eerste kwartaal van 2018 via de Werkplaats Economische Strategie aan het Dagelijks Bestuur voorgelegd.

**3. Mensen en middelen**

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 2e wijziging	Realisatie 2017
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	4.690	4.690	4.495
Personele kosten	297.791	297.791	291.223
Programmakosten	7.259.698	7.558.058	7.558.057
<b>Lasten</b>	<b>7.557.489</b>	<b>7.855.849</b>	<b>7.849.280</b>
<b>Baten</b>	<b>6.930.282</b>	<b>7.228.642</b>	<b>7.233.857</b>
<b>Saldo</b>	<b>-627.207</b>	<b>-627.207</b>	<b>-615.423</b>

## **Werkplaats Bedrijventerreinen en detailhandel**

### *“Kwaliteit van en een goede balans tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen en detailhandel”*

#### **1. Opgave en resultaten**

##### Detailhandel

- We inventariseren hoe de gemeenten werken met de Regionale Detailhandelsvisie en bepalen of deze aan een update toe is.
- We onderzoeken hoe de beide nieuwe Adviescommissies Detailhandel (vanuit de provincie en vanuit het Stedelijk Gebied) functioneren en of de andere subregio 's kunnen aanhaken bij een commissie.
- We zorgen voor een onderzoek naar retail-gebieden, met als onderdelen:
  - in kaart brengen van verborgen detailhandelsbestemmingen (in samenwerking met gemeenten/Fontys);
  - onderzoek naar de mogelijkheden te komen tot vermindering van het aantal winkelmeters (aanpak aanloopstraten/leegstand).
- We zorgen voor kennisdeling, afstemming en waar nodig een gezamenlijke lobby op relevante thema's met betrekking tot detailhandel. Specifieke thema's worden medio 2017 geselecteerd.
- We organiseren begin 2017 het congres 'Op weg naar vitale centra'.

##### Bedrijventerreinen

- We organiseren kennisdeling, afstemming en waar nodig gezamenlijke lobby op thema's met betrekking tot kwaliteit en toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen. Specifieke thema's worden begin 2017 geselecteerd. Duurzaamheid van bedrijventerreinen (bereikbaarheid, parkmanagement, biodiversiteit en energie/afvalstoffen) is een speerpunt. Na deze verkenning zullen we in de loop van 2017 bepalen welke thema's om extra inzet vragen.

##### Beide werkplaatsen

- We organiseren themabijeenkomsten voor ambtenaren naar aanleiding van vraagstukken / voorbeeldprojecten.
- We leveren een financiële bijdrage aan het 'Tabellen- en trendboek Vestigingenregister'.

#### **2. Realisatie 2017**

- Zowel door de provincie als het Stedelijk gebied is er een Adviescommissie detailhandel opgericht. In deze commissie zullen regionale verzoeken over Retail kunnen worden afgestemd. Een afgevaardigde van de provincie heeft zitting in de commissie van het stedelijk gebied. Ook een vertegenwoordiger van de werkplaats heeft zitting in de provinciale en stedelijk adviescommissie.
- Fontys heeft een tussentijdse evaluatie naar de toepassing van de Regionale Detailhandelsvisie uitgewerkt. Een aantal (lokale) casussen zijn geanalyseerd. Daaruit is gebleken dat er conform de visie wordt gewerkt.
- Op 29 maart 2017 is het congres 'Op weg naar vitale centra' georganiseerd. Meer dan 100 deelnemers uit gemeenten, lokale detailhandelsvertegenwoordigers en kennisinstellingen namen deel.
- Op 10 mei 2017 heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden met o.a. gemeentelijke vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van de 7 Rabobanken in de regio. Onderwerp was de start van een regionaal koopstromenonderzoek (in samenwerking met de provincie/Rabobanken en Ik Ondernem op basis van pin-transacties. De uitkomsten van het koopstromenonderzoek zijn inmiddels bekend. In 2018 zal hier vervolg aan worden gegeven.
- Er heeft een evaluatie van het Uitvoeringsprogramma van de Regionale Detailhandelsvisie plaatsgevonden. Deze resultaten zullen in 2018 worden meegenomen in het op te stellen procesvoorstel.

- Op 26 september 2017 heeft een (ambtelijke) brainstormbijeenkomst plaatsgevonden met het thema leegstand. Onderwerpen hierbij waren kantoren, detailhandel en bedrijventerreinen; VAB's en cultureel erfgoed.
- Afstemming over verschillende detailhandelsinitiatieven (o.m. detailhandel op bedrijventerreinen) in de regio heeft plaats gevonden in de Werkplaats/Team Detailhandel. Voor het Stedelijk Gebied is een (sub)Regionale Advies Commissie Detailhandel (RACD) opgericht waarbij afstemming met de provinciale Adviescommissie detailhandel plaatsvindt.
- Inzake de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) heeft afstemming, o.m. inzake relatie met ontwikkeling bedrijventerreinen, plaatsgevonden met de gemeenten in de regio en heeft kennisuitwisseling plaatsgevonden; mogelijke consequenties zijn in beeld gebracht.

### 3. Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 2e wijziging	Realisatie 2017
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	2.090	2.090	2.598
Personele kosten	153.707	153.707	183.614
Programmakosten	47.500	52.500	56.838
<b>Lasten</b>	<b>201.207</b>	<b>206.207</b>	<b>240.452</b>
<b>Baten</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Saldo</b>	<b>-201.207</b>	<b>-206.207</b>	<b>-240.452</b>

## Werkplaats Arbeidsmarkt

### “Gemeentelijke afstemming arbeidsmarkt”

#### 1. Opgave en resultaten

- In 2016 zijn bijeenkomsten over het thema ‘werkzekerheid gehouden. Op basis van deze bijeenkomsten is een versnellingsagenda/toolbox ontwikkeld voor gemeenten, die ze voor hun burgers kunnen inzetten. De toolbox is voor meerdere sectoren geschikt. De toolbox bevat de volgende instrumenten:
  - Technische infrastructuur á la Transit Brabant (connectiviteit en eigen verantwoordelijkheid).
  - Human Capital Agenda als mobilisatiekans voor sectoren.
  - Een opleidingsbedrijf - kans voor meer BBL'ers naar MKB bedrijven.
  - Tools voor sociaal ondernemerschap.

De toolbox is in de werkplaats op 18 januari 2017 gepresenteerd.

- We organiseren een miniconferentie “Maak een punt **met** je leeftijd” over Arbeidsmarkt en 50 plus.
- We organiseren themabijeenkomsten met collegeleden over de thema's ‘Robotisering’ en ‘Demografie’.
- Voor twee sectoren (infra, bouw, installatie of zorg) gaan we een Human Capital Agenda opstellen. Die is gericht op het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven en tussen werkgevers en werknemers. Hierin leggen overheden, onderwijs, bedrijfsleven en vakbeweging inspanningsverplichtingen vast om ervoor te zorgen dat meer mensen in de sector geplaatst kunnen worden.

#### 3. Realisatie 2017

##### 50 plus maak verschil met je leeftijd

Op 18 januari heeft de werkplaats in Helmond een succesvolle bijeenkomst over de kansen voor werkloze 50 plussers georganiseerd met o.a. de landelijke ambassadeur John de Wolf. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

##### Samenvattend kader: 10 resultaten van de versnellingsagenda 2016-2017

1. Technische infrastructuur á la Transit Brabant in de logistiek (met nadruk op connectiviteit tussen organisaties en eigen verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers).
2. Eén opleidingsbedrijf voor samenwerking tussen school en bedrijfsleven: een kansrijk perspectief voor BBL-ers en MKB bedrijven.
3. Vereenvoudigde plaatsing uit de SW-bedrijven.
4. Tools voor sociaal ondernemerschap, ook voor kwetsbare groepen vrouwen.
5. Introductie van een ‘low risk’-polis om ingewikkelde regelgeving en ziekterisico's te verminderen.
6. *Job carving* (en eigenlijk ook *people carving*).
7. Motivatie-verhogende maatregelen bij bemiddeling van werkzoekenden.
8. Een te ontwikkelen werknemersservicepunt.
9. Een ‘Human Capital Agenda’ voor scholing- en mobiliteitsbevordering in sectoren met nieuwe product-marktcombinaties, zoals bouw, infra, installatie, zorg en welzijn in 2017.
10. Portfolio's en betere arbeidsmarktstatistieken op individueel niveau.



### Regionale gespreksronde Werkprogramma 2017

Over de verdere invulling van het werkprogramma 2017 is een ronde langs de werkplaatsleden gemaakt. Vervolgens is op 10 mei in de werkplaats de afspraak gemaakt tot een iets aangepaste agenda dan het werkprogramma over te gaan.

Een punt dat bij alle acht portefeuillehouders terugkomt is zorg over de **mismatch op de arbeidsmarkt**.

Het is vooral de zorg over de groeiende instroom van mensen uit **kwetsbare groepen**, waarvoor de gemeente de verantwoordelijkheid krijgt: jongeren, die vroeger in Wajong of SW kwamen, 50 plussers, psychiatrische patiënten, VSO/Pro leerlingen.

Hoe gaan vraag en aanbod straks bij elkaar komen, in een wereld zonder vaste banen en andere typen arbeidsorganisaties (meer ketens) en wat is onze rol daarbij?

### Skills agenda en aanpak mismatch

Tijdens de werkplaats van 7 juni is vooral aandacht besteed aan:

- De skills agenda Nederland van de OECD (de Europese visie over toekomstige competenties van burgers en wat het onderwijs daarvoor zou moeten doen).
- Aanpak van de mismatch. Daarbij is onder meer gekeken naar de aanpak in de arbeidsmarktregio's Eindhoven en Helmond en wat wij van elkaar kunnen leren op gebied van uitvoering, systemen en methoden, governance.

### Robotisering en Arbeidsmarkt

Kernconclusie van de werkplaats (45 deelnemers) op 13 september was: *'Alle banen gaan er anders uitzien binnen nu en 10 jaar'*. Dat geldt niet alleen voor de industrie, maar ook voor administratie, transport en logistiek, zorg en andere sectoren. Geleidelijk aan moet iedereen omscholen en bijscholen, zowel hoger- als laagopgeleiden. We moeten met elkaar mechanismes zien te vinden om dat goed te organiseren. Experimenteren met nieuwe vormen van leren in living labs (zoals Brainport Industries Campus) is een noodzaak.

Te vaak ziet men de robot nog als een bedreiging. Mens en robot zijn echter complementair aan elkaar. Co-bot geven juist grote kansen voor mensen aan de onderkant van de Arbeidsmarkt.

Nadenken met externe partijen in de samenwerking om tot een aanpak te komen die alle burgers en alle sectoren bereikt is een ambitie voor de komende jaren aldus werkplaatsvoorzitter Jos van Bree in zijn afsluiting.

### 3. Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 2e wijziging	Realisatie 2017
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	1.260	1.260	890
<b>Personele kosten</b>	<b>97.620</b>	<b>97.620</b>	<b>55.202</b>
<b>Programmakosten</b>	<b>25.000</b>	<b>103.021</b>	<b>184.944</b>
<b>Lasten</b>	<b>122.620</b>	<b>200.641</b>	<b>240.146</b>
<b>Baten</b>	<b>0</b>	<b>78.021</b>	<b>165.821</b>
<b>Saldo</b>	<b>-122.620</b>	<b>-122.620</b>	<b>-74.325</b>

Programma	<b>Metropoolregio Eindhoven</b>
Deelprogramma	<b>Fysieke leefomgeving</b>
Beleidsstaken	- Werkplaats Strategie Ruimte - Werkplaats Mobiliteit en Innovatie - Werkplaats Wonen

## Werkplaats Strategie Ruimte

### *“Integrale ruimtelijke strategie als basis voor gezamenlijke afspraken”*

#### 1. Opgave en resultaten

- Dit voorjaar wordt de Regionale Ruimtelijke Strategie aan alle gemeenteraden voorgelegd. Aan de onderwerpen energie, klimaatadaptatie en wensen internationale kenniswerkers wordt nog gewerkt.
- Voor het thema energietransitie organiseren we bijeenkomsten voor de verschillende stakeholders: gemeenten, netwerkbedrijven, lokale energiecoöperaties, Rijkswaterstaat, grote energiebedrijven etc. Samen komen we tot een kaart waarop de kansen én de ruimtevraag op het gebied van zonne-energie, wind, biomassa en geothermie voor onze regio in beeld worden gebracht. Zo geven we bestuur en politiek inzicht in de impact van een duurzame energievoorziening op de ruimte en in de keuzeruimte die er in Brabant is tussen de verschillende soorten duurzame energievoorziening. Wij zijn vanuit de VNG aangemerkt als pilotregio, daarom kunnen wij een beroep doen op financiële ondersteuning, kennis en expertise vanuit die VNG en vanuit het ministerie van Infrastructuur & Milieu. Ook de provincie is aangehaakt. Wethouders Mathijs Kuijken en Paul van Liempd trekken in dit traject gezamenlijk op om de duurzame energieopgave voor onze regio op de kaart te zetten.
- In samenwerking met de waterschappen en de gemeente Helmond gaan we een klimaatstresstest uitvoeren. Zo wordt kennis vergaard over de (ruimtelijke) consequenties van het extremere weer waar we mee te maken krijgen. We gaan inzicht geven in kwetsbaarheden (objecten, groepen, gebieden etc.), in mogelijke adaptatiemaatregelen en in baten, kansen en mogelijkheden. Een klimaatstresstest heeft nog een andere belangrijke functie: het agenderen van het onderwerp klimaatadaptatie.
- We gaan bijeenkomsten organiseren, ons netwerk inzetten en lobbyen om projecten van bovenregionaal belang voor elkaar te krijgen.
- We zorgen voor een inventarisatie van projecten van bovengemeentelijk belang, met de daarbij behorende funding. Hiervoor gaan we een investeringsprogramma maken en ervoor lobbyen.
- Thema's rond de Omgevingswet worden geagendeerd binnen de bestaande overlegstructuren van de werkplaats Ruimte.
- We zorgen ervoor dat de Regionale Ruimtelijke Strategie in de Provinciale Omgevingsvisie wordt verankerd.
- We brengen ruimtelijke belangen van de regio in regionale projecten en overleggen van strategische betekenis. Wij leggen verbanden tussen regionale (gebieds)ontwikkelingen en tussen verschillende beleidsterreinen.
- We zorgen voor afstemming en kennisuitwisseling tussen gemeenten, subregio's en andere partijen.

## 2. Realisatie 2017

De Integrale Strategie Ruimte (ISR) is in alle 21 gemeenteraden vastgesteld. Een mijlpaal voor de regionale samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling. Behalve dat de ISR als gezamenlijke ambitie voor de Metropoolregio Eindhoven is vastgesteld, is ook besloten dat de ISR aangeboden wordt aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant. De ISR is onze gezamenlijk inbreng voor de provinciale Omgevingsvisie. Deze aanbieding heeft op het regionaal platform plaatsgevonden.

Tevens hebben de gemeenteraden besloten akkoord te gaan met de uitwerking van de ISR in een uitvoeringsprogramma. Het proces van het maken van een uitvoeringsprogramma is ingezet. De werkplaats heeft al belangrijke stappen gezet voor het uitvoeringsprogramma.

Samen met de Provincie zijn in 2017 twee ontwikkeldagen georganiseerd. De provincie heeft hiervoor het initiatief genomen om op een nieuwe manier om met elkaar afspraken te maken. De bedoeling is om meer integraal te werken en om de beweging te maken van onderhandelen naar samenwerken en samen maken. Drie onderwerpen hebben centraal gestaan. Voor de transitie van het landelijk gebied is een taskforce gevormd die gaat werken aan een nieuw perspectief voor het landelijk gebied. Op initiatief van de waterschappen in onze regio is gesproken over klimaatadaptatie. In 2017 hebben we een klimaatstresstest uitgevoerd samen met waterschappen, gemeenten en provincie. Dit heeft inzicht gegeven in de kwetsbaarheden in onze regio. De suggestie is gedaan om vanuit het ISR een klimaatactieplan voor onze regio te maken. In 2018 wordt hier verder over gesproken. Als derde onderwerp is input geleverd op de vernieuwing van het openbaar vervoer. Dit is een traject van de provincie.

Tenslotte zijn er afspraken op het terrein van werklocaties, project aanpak stikstofdepositie en de Brabantse agenda wonen.

Duurzame energie is 'dunne' energie, dat wil zeggen dat er veel ruimte nodig is om de energie te winnen. Maar ook de opslag, het transport én gebruik hebben een grote ruimtelijke component die te combineren is met andere ruimtelijke opgaven. Daarom is voor de RRS het overleg gezocht met een groot aantal partners in het traject 'Ruimte voor Energie'. In drie goed bezochte ateliers heeft de ruimtelijke opgave vorm gekregen en is de kiem gelegd voor regionale samenwerking.

## 3. Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 2e wijziging	Realisatie 2017
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	2.382	2.382	2.928
Personele kosten	210.912	210.912	236.949
Programmakosten	37.500	69.500	95.436
<b>Lasten</b>	<b>248.412</b>	<b>280.412</b>	<b>332.386</b>
Baten	0	0	33.730
<b>Saldo</b>	<b>-248.412</b>	<b>-280.412</b>	<b>-298.656</b>

## Werkplaats Mobiliteit en Innovatie

### *“De verbonden regio: bereikbaarheid en innovatie”*

#### 1. Opgave en resultaten

- Samen met gemeenten en de provincie Noord-Brabant bepalen we waar de uitvoering van het Bereikbaarheidsakkoord wordt belegd. In 2017 wordt een werkorganisatie (programmabureau) opgeleverd die de coördinatie van de uitvoering voor haar rekening neemt. Samen met de provincie wordt een monitorprogramma opgezet. Uitkomsten kunnen leiden tot bijstelling van plannen en maatregelen.
- Provincie en gemeenten/Metropoolregio Eindhoven maken afspraken over de bestemming van de € 55,75 miljoen voor projecten die de opgave van 'De Ruit' overnemen.
- Met de inrichting van de 'landingsplaats smart mobility' in 2017 hopen we nieuwe ideeën een kans te geven. Brainport Development werkt een voorstel uit.
- We willen internationaal voortrekker zijn op het gebied van slimme mobiliteit. Daarom worden we lid van internationale netwerken zoals 'Polis'. Zij zijn specialisten op het gebied van (smart) mobility. Doel is het vergaren van kennis en het opdoen van inspiratie, maar ook het vervullen van een ambassadeursrol voor de regio. Via bestaande netwerken zoals het ambtelijk TOVER overleg delen we de informatie met de 21 gemeenten en worden gemeenten uitgenodigd deel te nemen aan EU pilots. We verstevigen de banden met de Vlaamse regio's (bestuurlijk en ambtelijk).
- We zorgen voor nieuwe samenwerkingen met externe partijen, o.m. de Dutch Design Academy en de TU/e. We nemen deel aan enkele nationale platforms (Connekt, Connecting Mobility, Automotive NLK) die expertise hebben op het gebied van (smart) mobility.
- We zorgen voor afstemming, inspiratie en informatie, bijvoorbeeld door het organiseren van kenniscafé's, op thema's als:
  - locatiebeleid (afstemming ruimtegebruik en mobiliteit);
  - analyse van (big) data op het gebied van mobiliteit;
  - verbetering luchtkwaliteit door nieuwe vormen van geluidswering;
  - andere vormen van transport (binnenvaart en railvervoer).
- We faciliteren/ondersteunen:
  - het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit;
  - de Werkplaats Mobiliteit en Innovatie;
  - het TOVER overleg (ambtelijk).

Daarnaast ondersteunen we de portefeuillehouder Mobiliteit en Innovatie met betrekking tot verschillende overleggen, zoals het RRO (Ruimtelijk Regionaal Overleg), BO MIRT en de programmaraad SmartwayZ.NL.

Vanuit onze 'GGA-taak' (zie kader) stellen wij jaarlijks een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP) op: een door de 21 gemeenten gedragen voorstel voor de inzet van de door de provincie gereserveerde middelen voor mobiliteitsprojecten. De provincie stelt hiervoor in 2017 ruim € 4,4 miljoen beschikbaar.

#### 2. Realisatie 2017

##### ▪ Uitwerken Bereikbaarheidsagenda

De Bereikbaarheidsagenda vraagt om verdere uitwerking op weg naar de uitvoering van de maatregelen. In de vorm van projectfiches heeft de Bereikbaarheidsagenda meer vorm gekregen. Voor de financiering van de projecten is een intentieovereenkomst voorgelegd aan alle 21 colleges. Tijdens de ontwikkeldag op 13 december is de intentieverklaring door alle 21 betrokken wethouders ondertekend. Hiermee is de basis gelegd voor een samenwerkingsovereenkomst, die door de nieuwe colleges en raden te sluiten is. Een deel van de maatregelen is voor het oostelijk deel van de regio. Hier hebben 11 gemeenten elkaar gevonden in een methodiek om de maatregelen van het Bereikbaarheidsakkoord te financieren. Deze overeenstemming was voor de provincie aanleiding om de hiervoor gealloceerde middelen (€55,75 mln.) ook daadwerkelijk ter beschikking te stellen.

De uitwerking van maatregelen in de overige subregio's is ook opgepakt. Voor de 'generieke maatregelen'- maatregelen die niet aan een beperkt aantal gemeenten te linken zijn, maar een regiobreed belang hebben en een dito betrokkenheid en financiering vragen - wordt in stappen een voorstel uitgewerkt. Innovatieve maatregelen (o.m. met de werktitel 'landingsplaats smart mobility') maken deel uit van deze generieke maatregelen. De Bereikbaarheidsagenda heeft ook in 2017 veel aandacht gevraagd. Hiervoor is een ambtelijk team samengesteld, met leden uit de 21 gemeenten en door alle 21 gemeenten samen betaald.

Het Bereikbaarheidsakkoord (en daarmee impliciet de Bereikbaarheidsagenda, waar het Bereikbaarheidsakkoord deel van uitmaakt), zijn onderdeel van het mobiliteitsprogramma [SmartwayZ.NL](#) waarin partijen uit de provincies Noord-Brabant en Limburg werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid en de economie van Zuid-Nederland. [SmartwayZ.NL](#) bestaat uit acht samenhangende deelopgaven, variërend van het ontwikkelen en invoeren van Smart Mobility oplossingen, tot het verbreden van snelwegen en het aanpakken van vervoersknooppunten. Deze gezamenlijke en integrale aanpak moet leiden tot het vlotste, veiligste, meest robuuste en slimste mobiliteitsnetwerk van Nederland.

▪ **Samenbrengen partijen / afstemmen op verschillende schaalniveaus**

De wethouders van de regiogemeenten zijn, met vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat en provincie, frequent in het portefeuillehoudersoverleg en in de Werkplaats bij elkaar geweest om samen een regionale aanpak vorm te geven. In een ambtelijk vooroverleg en hieruit voortvloeiende werkgroepen is dit voorbereid. Diverse thema's zijn daarbij opgepakt, zoals logistiek en regionaal fietsbeleid.

▪ **Samenwerking gemeenten**

De samenwerking is het meest tastbaar in de projecten die de gemeenten samen financieren en uitvoeren. Zo zijn er zijn projecten uitgevoerd op het gebied van verkeersveiligheid (jaar van Clean rijden, Reflection Day (reflecterende hesjes aan op de fiets naar school), regionale verkeersquiz, verkeersexamens op school en Trials voor beginnende autorijders) en verkeersmanagement (regionaal verkeerskundig team, onderzoek actualisering U-routes).

▪ **Regionaal Uitvoeringsprogramma RUP**

Dit programma is vastgesteld door de regiogemeenten. Hiermee wordt het mogelijk om met subsidie vanuit de provincie verkeersmaatregelen in de regio te realiseren, zowel op infrastructurele maatregelen als mensgerichte verkeersveiligheids-maatregelen. In totaal is er voor 6,27 mln. aan projecten opgenomen in de RUP 2018 (infrastructurele maatregelen 5,11 mln. en voor mensgerichte maatregelen 1,16 mln.).

▪ **Belangen regio ingebracht in provinciaal en landelijk beleid**

In diverse gremia hebben bestuurders van de regio de regionale belangen ingebracht, hiertoe gefaciliteerd via o.m. het portefeuillehoudersoverleg en de Werkplaats. Belangrijke bijeenkomsten waren de Ontwikkeldagen - bedoeld om samen met Ruimte en Mobiliteit initiatieven te ontplooiën en afspraken te maken - en de Programmaraad van SmartwayZ.NL.

**METROPOOL**  
**REGIO**  
**EINDHOVEN**

**3. Mensen en middelen**

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 2e wijziging	Realisatie 2017
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	3.678	3.678	3.076
Personele kosten	299.657	299.657	224.815
Programmakosten	57.500	222.220	218.586
<b>Lasten</b>	<b>357.157</b>	<b>521.877</b>	<b>443.401</b>
<b>Baten</b>	<b>0</b>	<b>224.720</b>	<b>224.720</b>
<b>Saldo</b>	<b>-357.157</b>	<b>-297.157</b>	<b>-218.681</b>

## Werkplaats Wonen

### *“Wonen in een complete regio”*

#### 1. Opgave en resultaten

- Samen met gemeenten en corporaties bereiden wij het Woningmarktonderzoek Zuidoost-Brabant 2017 voor. Dit onderzoekt de woonbehoeften van inwoners in de regio. We coördineren ook de uitvoering van dit onderzoek. Daarnaast verkennen wij in samenwerking met het Kenniscluster Wonen Zuidoost-Brabant de mogelijkheid bestaande onderzoeken en data te combineren. We gaan op basis van gedegen kwalitatieve en kwantitatieve analyses en onderbouwingen concreet uitwerken wat ‘complementaire gemeenten in een complete regionale woningmarkt’ voor de verschillende woningmarktpartijen betekent.
- We geven input voor de Regionale Agenda Wonen. Daarin staan afspraken tussen provincie, regio en de regiogemeenten. We betrekken marktpartijen en gemeenteraden actief bij de Regionale Agenda Wonen. De ‘Regionale Begrippenlijst Wonen’ wordt geactualiseerd. Deze begrippenlijst bevat definities van relevante thema's voor de regionale woningmarkt en de verschillende woningmarktpartijen, zoals de te hanteren sociale kooprijsgrens.
- We zorgen voor verbinding met de partijen die de huisvesting van bijzondere doelgroepen als arbeidsmigranten, vergunninghouders en (fysiek en geestelijk) zorgbehoevendenden faciliteren. Daarvoor houden wij onder meer nauw contact met de Stuurgroep Arbeidsmigranten (ook ondersteund door de Metropoolregio Eindhoven). Deze Stuurgroep heeft als doel goede huisvesting en integratie van arbeidsmigranten te stimuleren. Daarvoor verkent de Stuurgroep onder meer de mogelijkheid om de manier van werken zoals gehanteerd in de ‘Integrale Aanpak Omstandigheden Arbeidsmigranten Peelland 2015-2016’ uit te breiden naar de hele regio.
- We zorgen voor afstemming tussen de regiogemeenten/subregio's, door de organisatie van bijeenkomsten voor de gemeenteraden, de portefeuillehouders wonen, de ambtenaren wonen en het Platform Wonen. Aan het Platform Wonen nemen ongeveer 20 vertegenwoordigers van verschillende woningmarktpartijen deel. We nemen deel aan het Kenniscluster Wonen, dat door de TU/e wordt getrokken in opdracht van het Platform Wonen. Hieraan leveren we ook een financiële bijdrage. We organiseren vanuit het Kenniscluster Wonen, in afstemming met het Platform Wonen in 2017 tenminste één symposium.
- We herijken de opdracht van de Werkplaats Wonen in nauwe samenspraak met colleges, gemeenteraden en andere woningmarktpartijen. Daarbij zetten we extra in op het betrekken van gemeenteraden bij de regionale woningmarkt, ook in voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen in 2018. We willen hierbij graag aan de slag met het thema innovatie in de bouw.

#### 2. Realisatie 2017

##### Werkplaats Wonen

- De nieuwe opdracht van de Werkplaats Wonen 2017-2019 is unaniem vastgesteld door het Regionaal Platform van 13 december 2017. De kernvragen die de Werkplaats Wonen bij het opstellen hiervan heeft opgehaald bij een breed spectrum aan stakeholders in onze regio, sluit aan bij de uitdagingen die er liggen in de Metropoolregio Eindhoven. Hoe kunnen de 21 gemeenten op de woningmarkt complementair aan elkaar zijn en zo een complete woonregio worden? Andere belangrijke uitdagingen zijn de verduurzaming van de regionale woningmarkt, leegstand en leegkomend vastgoed, de relatie tussen de ontwikkeling van wonen en zorg. En tenslotte: wat is de functie van wonen in een aantrekkelijk vestigingsklimaat, en hoe kan die aantrekkelijkheid bijdragen aan het versterken en uitbouwen van de woonkwaliteit in steden, dorpen en (kleine) kernen binnen de Brainportregio?

### Actualisatie Regionale Agenda Wonen en Regionale Begrippenlijst Wonen

- Wij gaven input voor de Brabantse Agenda Wonen waarin afspraken worden vastgelegd tussen provincie, regio en de regiogemeenten. Hierbij zijn marktpartijen en gemeenteraden door ons actief betrokken.
- Het Regionaal Ruimtelijk Overleg Zuidoost-Brabant (RRO) heeft de Regionale Begrippenlijst Wonen 2018 vastgesteld. In deze lijst staan de definities van de begrippen die nodig zijn om de afspraken af te bakenen en/of toe te lichten. De definities zijn veelal afkomstig van wetten, beleid en recente onderzoeken: onder andere de Woningwet, de BAG en de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose. De Regionale Begrippenlijst wordt jaarlijks geactualiseerd en ter vaststelling voorgelegd aan het RRO Zuidoost-Brabant.

### Woningmarktonderzoek

- We coördineren het Woonwensonderzoek Zuidoost-Brabant 2017 dat de woonbehoeften van inwoners in de regio onderzoekt. Samen met gemeenten en corporaties hebben we dit in een klankbordgroep in gang gezet en voorbereid. Doel van het onderzoek is de woonbehoeften en woonwensen van de inwoners zo goed mogelijk in beeld te brengen. Voor gemeentebesturen is het belangrijk om de woningvoorraad zo goed mogelijk op de woonwensen van de inwoners te kunnen aansluiten. Het onderzoek wordt één keer in de drie jaar gehouden.
- Wij betalen mee aan een onderzoek van de Universiteit van Amsterdam naar de relatie tussen de levensloop van huishoudens en hun veranderende voorkeur voor woonmilieus. De onderzoekers hebben de eerste resultaten gepresenteerd in de Werkplaats Wonen. In de volgende fase van het onderzoek gaat het veel meer om duiding van de gevonden resultaten. Specifieker, over de relatie tussen de huishoudensbewegingen en de kwaliteit van de plaats/locatie/buurt waar ze terecht komen. In die fase is lokale bekendheid van belang en in de bijeenkomst van de Werkplaats Wonen is aangegeven dat wij hier als regio graag aan mee willen werken.
- Vanuit de Stuurgroep Arbeidsmigranten is aan onderzoeks- en adviesbureau PON opdracht gegeven een verkenning uit te voeren naar het Poolse arbeidsmigrantenvraagstuk in de Metropoolregio Eindhoven. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd samen met gemeenten, bestuurders, werkgevers, uitzendbureaus, andere stakeholders en de arbeidsmigranten zelf. Het onderzoek moet leiden tot aanbevelingen en oplossingen voor het huisvestingsvraagstuk. Goede huisvesting is van belang voor het versterken van de economische positie van de regio.

### 3. Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 2e wijziging	Realisatie 2017
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	1.340	1.340	1.363
Personele kosten	78.462	78.462	88.517
Programmakosten	232.100	232.100	223.627
<b>Lasten</b>	<b>310.562</b>	<b>310.562</b>	<b>312.144</b>
<b>Baten</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Saldo</b>	<b>-310.562</b>	<b>-310.562</b>	<b>-312.144</b>



Programma	Metropoolregio Eindhoven
Deelprogramma	Bestuurlijke samenwerking
Beleidsstaken	- Organisatie regionaal netwerk

## Organisatie regionaal netwerk

### *“Een succesvolle energieke samenwerking”*

#### 1. Opgave en resultaten

- In de periode van 1 januari tot 1 juli 2017 is een evaluatie uitgevoerd van de bestuurlijke samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. De evaluatie heeft betrekking op de periode van 25 februari 2015 (inwerkingtreding Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven) tot 1 januari 2017. Een extern bureau voert het onderzoek uit. Het definitieve rapport wordt op 21 juni in het Regionaal Platform gepresenteerd en ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Daarna is het rapport met aanbevelingen aangeboden aan de gemeenteraden. Dit traject krijgt een vervolg in de Raadsledenbijeenkomst van oktober en/of het Regionaal Platform en het Algemeen Bestuur van november.
- We brengen de in de Regionale Agenda benoemde hoofdpoging tot 'metropoolvorming' in verbinding met de subregionale agenda's en de bovengenoemde nationale en provinciale agenda's. De inzet op metropoolvorming is in de basis te herleiden tot de (regionale) economische strategie (Brainport) en haar opgaven in het kader van Brainport Next Generation. De gemeente Eindhoven en de Stichting Brainport spelen binnen deze strategische agenda's momenteel een natuurlijke rol. De werkplaats Economische Strategie heeft de faciliterende rol om de gemeenten hierin mee te nemen en input te leveren. Het onderwerp komt periodiek aan de orde in het overleg van de bestuurlijk trekkers en het Regionaal Platform.
- In een regiobrede werkgroep, bestaande uit Brainport Development, Fontys, TU/e, Metropoolregio Eindhoven, Sports and Technology, Automotive NL en de gemeenten Eindhoven en Helmond, gaan we een aanpak uitwerken om 'living labs' in onze regio te helpen en te versterken. Hierover is tevens afstemming met Brabant Advies.
- We organiseren bijeenkomsten ter inspiratie, afstemming en netwerk voor onze gemeenten:
  - Regionaal Platform (voor burgemeesters en wethouders).
  - Raadsledenbijeenkomsten.
  - Bijeenkomsten voor de Raadstafel21.Indien gewenst bezoeken wij de gemeenteraden.
- We organiseren afstemming in het Bestuurlijk Overleg Basics (Basics Beraad): een overleg tussen bestuurders uit de regio ter voorbereiding op het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT).
- We stemmen periodiek af met bestuursambtenaren, gemeentesecretarissen, griffiers en communicatieadviseurs van de regiegemeenten, om hen mee te nemen in de actuele ontwikkelingen.
- We stellen een Begroting, Bestuursrapportage, Jaarrekening en Werkprogramma op.
- Voor de nieuwe collegeperiode 2018-2022 wordt een nieuwe Regionale Agenda opgesteld. In 2017 zullen we met de voorbereidingen beginnen. We denken aan het – samen met de regiegemeenten en de andere betrokken partijen - uitvoeren van een scenarioanalyse om de impact van de veranderende wereld op de Metropoolregio Eindhoven te duiden.

## 2. Realisatie 2017

- In het voorjaar van 2017 is door bureau Berenschot een evaluatie uitgevoerd van de bestuurlijke samenwerking van de Metropoolregio Eindhoven. Hiertoe zijn gesprekken gevoerd met onder andere raadsleden, collegeleden, leden van de werkplaatsen en twee wetenschappers. Het eindverslag, inclusief aanbevelingen, is op 21 juni gepresenteerd aan het Algemeen Bestuur en vervolgens aangeboden aan de colleges en gemeenteraden. Vanaf november is, samen met de gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk) een herijkingstraject gestart: de 'update van de samenwerking'. Doel van dit proces is te komen tot een ambtiedocument als bouwsteen voor de nieuwe gemeenteraden en als input voor de nieuwe Regionale Agenda (2018).
- Het thema 'metropoolvorming' is regelmatig aan de orde geweest in de diverse afstemmingsoverleggen. We zorgen voor verbinding tussen de (sub)regionale opgaven en de nationale strategische agenda's, zoals REOS en de Nationale Actieagenda Brainport. Binnen onze regio spelen de twee centrumgemeenten Eindhoven en Helmond en de Stichting Brainport bij genoemde strategische agenda's momenteel een natuurlijke rol.
- Op uitnodiging van de Metropoolregio Florence is een presentatie gegeven bij een regionale conferentie over metropoolvorming, om onze kennis en ervaring te delen, maar vooral om te horen hoe metropoolvorming buiten onze landgrenzen vorm en inhoud krijgt.
- In juni hebben we een delegatie van de regio Achterhoek ontvangen. In september heeft een bestuurlijke delegatie van de regio Arnhem-Nijmegen een bezoek gebracht aan onze regio. We hebben samen met Brainport Development en de gemeente Eindhoven een programma voorbereid.
- In april is een excursie georganiseerd naar de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag, met de leden van de Raadstafel21 en de bestuurlijk trekkers van de werkplaatsen.
- De gemeente Helmond heeft een regiobrede werkgroep living labs bij elkaar geroepen. Deze groep bestond uit Brainport Development, Fontys, TU/e, Sports and Technology, Automotive NL, de gemeente Helmond en de Metropoolregio Eindhoven. De verschillende partijen (Brabant Advies, Rathenau Instituut, TU/e) verrichten inmiddels studies naar (de verschillende types) living labs, en de mogelijkheden om deze te stimuleren. De werkgroep deelt de aanbevelingen uit deze studies. Besloten is om nu geen aanvullend onderzoek of inventarisatie uit te voeren. Aansluiting is gezocht bij de Werkplaats Strategie Ruimte.
- Vijf keer is een Regionaal Platform georganiseerd, met als belangrijkste thema's economische clusters, energietransitie, klimaatadaptatie, bedrijventerreinen van de toekomst en het glasvezelnetwerk. Het Regionaal Platform van december is in samenwerking met de Provincie georganiseerd, onder de noemer Ontwikkeldag.
- Drie keer is een Raadstafel21 georganiseerd. Gesproken is onder meer over de nieuwe opdracht voor de Werkplaats Wonen, het proces voor de Strategie Ruimte, inclusief het traject 'Ruimte voor energie', de governance en de financieringsstrategie voor de bereikbaarheidsagenda, het glasvezelnetwerk en de evaluatie en de 'update' van de samenwerking. Ook is uitgebreid gesproken over de rol van de Raadstafel21.
- Er zijn twee raadsledenbijeenkomsten georganiseerd. Aan de orde kwamen de Integrale Strategie Ruimte, de studie 'Naar een energieneutrale regio', de toekomstbestendige woonregio en de evaluatie en de 'update' van de samenwerking.
- Dit jaar is geen Bestuurlijk Overleg Basics (Basics Beraad) georganiseerd (ter voorbereiding op het BO MIRT). Er was geen aanleiding om dit bestuurlijk overleg bij elkaar te roepen.
- Conform planning is de Jaarrekening over 2016 en de Begroting voor 2018 opgesteld.
- Communicatie heeft plaatsgevonden via de digitale nieuwsbrieven, twitter en onze website. Voor de samenwerking met onze gemeenten en andere partijen maken we gebruik van groepen via Agora extranet.

**3. Mensen en middelen**

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 2e wijziging	Realisatie 2017
Ureninzet Metropoolregio Eindhoven	10.318	10.318	8.721
Personele kosten	601.393	601.393	459.809
Programmakosten	200.773	225.773	193.916
<b>Lasten</b>	<b>802.166</b>	<b>827.166</b>	<b>653.725</b>
<b>Baten</b>	<b>2.812.310</b>	<b>2.812.310</b>	<b>2.813.582</b>
<b>Saldo</b>	<b>2.010.145</b>	<b>1.985.145</b>	<b>2.159.857</b>

<b>Programma</b>	<b>Oud SRE</b>
<b>Deelprogramma</b>	<b>Oud SRE</b> <b>Voorziening Gulbergen</b>
<b>Beleidsstaken</b>	- Contractbeheer afval - Voorziening Gulbergen

## *“Afbouw niet structurele regionale opgave”*

## *“Overdracht gesloten stortplaats en verdere ontwikkeling Landgoed Gulbergen”*

### **1. Opgave en resultaten**

In de periode van 1 januari tot 1 juli 2017 is een evaluatie uitgevoerd van de bestuurlijke samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. De evaluatie heeft betrekking op de periode van 25 februari 2015 (inwerkingtreding Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven) tot 1 januari 2017. Een extern bureau voert het onderzoek uit. Het definitieve rapport wordt op 21 juni in het Regionaal Platform gepresenteerd en ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen

#### **Oud SRE**

Binnen de Metropoolregio Eindhoven vindt de afwikkeling plaats van enkele oud SRE projecten welke in het door de Regioraad vastgestelde Transformatieplan SRE niet als structurele regionale opgave zijn benoemd. In 2017 betreft het alleen contractbeheer afval. Dit contract is beëindigd per 31 januari 2017.

- Contractbeheer afval: Uitvoering geven aan de verplichtingen welke volgen uit deelname aan de Vereniging van Contractanten.

#### **Voorziening Gulbergen**

Het op een milieutechnisch verantwoorde wijze overdragen van de gesloten stortplaats aan de provincie.

De ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geledingen, duurzame uitstraling, passend binnen de Brainport-ambitie van de regio.

- Zorgdragen pre-nazorg, opstellen nazorgplan en overdracht stortplaats aan de provincie.
- Aankoop gronden en in erfpacht uitgeven binnen het plangebied van het landgoed.
- Proces begeleiden naar een goedgekeurd bestemmingsplan Gulbergen binnen de gemeentegrenzen van Nuenen en Geldrop-Mierlo.
- Realiseren van een duurzame ontsluiting van het Landgoed Gulbergen.
- Beoordeling en goedkeuring investeringen vanuit ontwikkelaar Attero.
- Beheer en aanwending voorziening Gulbergen ten behoeve van stortplaats en landgoed.
- Faciliteren adviescommissie Gulbergen en Bestuurlijk Overleg.

### **2. Realisatie 2017**

#### **Oud SRE / Contractbeheer Afval**

Tot en met januari 2017 heeft de Metropoolregio Eindhoven als contractpartner deelgenomen aan de Vereniging van Contracten (VvC) welke de belangen van de Brabantse gewesten (en gemeenten) behartigt die uit hoofde van de aanbiddingsovereenkomsten voor huishoudelijk restafval dan wel gft-afval een contractuele relatie hebben met Afvalsturing Brabant. Per februari

2017 zijn deze uitvoerende taken overgedragen aan subregio's en/of gemeenten. Wat nog resteert is de afwikkeling met Attero voor het beheer en nakomen van lopende regionale contracten inzake afval tot en met januari 2017.

De zaak tussen Attero en de Brabantse gewesten over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over de jaren tot 2014 is behandeld door het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI). De uitspraak van het NAI was op alle punten in het voordeel van de gewesten. Attero heeft echter het gerechtshof gevraagd dit vonnis te vernietigen. Het gerechtshof heeft op 27 juni 2017 uitspraak gedaan in deze kwestie waarbij alle vorderingen van Attero tot vernietiging van het arbitrale vonnis van 8 januari 2016 zijn afgewezen. Attero heeft geen cassatieberoep ingesteld bij de Hoge Raad. Hiermee is de zaak over de jaren tot en met 2014 volledig afgesloten.

Over het jaar 2015 heeft de Metropoolregio Eindhoven van Attero een naheffing minderlevering brandbaar restafval ontvangen over het jaar 2015 van ruim € 2,3 mln. Tegenstrijdig aan het vonnis over de jaren tot en met 2014 heeft het NAI in een tussenvonnis bepaald dat de Brabantse gewesten nu wel verplicht zijn de minderlevering te compenseren. Het verweer van de Brabantse gewesten op dit tussenvonnis is begin januari 2018 behandeld door het NAI. Een uitspraak is nog niet gedaan.

Attero heeft de Metropoolregio Eindhoven tevens een factuur gestuurd over de periode 2016-januari 2017 van € 2,6 mln. Deze vordering zal op dezelfde wijze worden behandeld als de voorgaande.

#### **Oud SRE / Financiële afwikkeling Europese subsidieprojecten**

In 2017 zijn nog enkele kleine kosten gemaakt in het kader van de Europese subsidieprojecten Cradle to Cradle en Pure Hubs.

#### **Voorziening Gulbergen**

##### **Besluiten Algemeen Bestuur op advies Adviescommissie Gulbergen**

- Instemmen met de Eindafrekening 2016 en Begroting 2017 van de BMG.
- Instemmen met de financiële verantwoording Beheerskosten Prenazorg 2016 en Begroting 2017.
- Instemmen met inschakeling adviesbureau Movares voor de begeleiding van het vervolgtraject aanleg spoortunnel o.b.v. offerte van Movares.
- Tot de afwikkeling van de nazorg met de provincie blijft "Gulbergen" een tijdelijke "Oud SRE" taak van de MRE. Dit is in elk geval tot en met het begrotingsjaar 2019.

##### **Bestemmingsplan**

- Procedure vaststelling Bestemmingsplan Gulbergen (Nuenen en Geldrop-Mierlo) is opgeschort in afwachting van duidelijkheid over ontwikkelingsrichting landgoed Gulbergen.

##### **Plannen Beheermaatschappij Gulbergen (BMG)**

- Voor het vervolgtraject, waarbij de huidige contracten tussen de Metropoolregio Eindhoven en Attero leidend zijn, heeft zij voor de verdere planontwikkeling van het Landgoed het bureau Dietz Communicatie ingeschakeld om te komen tot een ontwikkelvisie voor het Landgoed Gulbergen. In de loop van 2017 hebben op initiatief van Attero marktverkenningen en brainstormsessies met stakeholders plaatsgevonden, waarna eind 2017 overeenstemming is bereikt over de algemene uitgangspunten voor de 'Ontwikkeling Landgoed Gulbergen' en de uitgangspunten

op het gebied van 'Duurzaamheid en Ecologie', 'Ontwikkeling Leisure Concept', de 'Economische Ontwikkeling' en het vervolgproces. Van de zijde van de Metropoolregio Eindhoven zijn bij dit traject de leden van het ruimtelijk expertteam Gulbergen en de adviescommissie Gulbergen nauw betrokken geweest. Ook het Dagelijks Bestuur heeft in een overleg met een delegatie van de adviescommissie kennis kunnen nemen van de plannen.

- Na instemming door het Dagelijks Bestuur met het plan van aanpak ProRail/Movares, is in 2015 de alternatievenstudie ondertunneling van start gegaan. Hieruit is naar voren gekomen dat voorkeursalternatief B de beste oplossing is en hebben het Algemeen Bestuur en de directie van Attero hiermee ingestemd. Voorwaarde voor realisatie is de aanpassing en vaststelling van het bestemmingsplan voor de voorkeursvariant in zowel de gemeente Nuenen als de gemeente Geldrop-Mierlo. Daarnaast is verlegging van de aanwezige gasleiding van de Gasunie noodzakelijk. Ook moet een oplossing worden gevonden voor de kruising van de ondertunneling met het nog aan te leggen fietspad Eindhoven-Gulbergen-Helmond. Onduidelijkheid over de totale ontwikkelrichting voor het Landgoed heeft de voortgang vertraagd, maar inmiddels is het nader onderzoekstraject weer opgestart en heeft een update van het plan van aanpak plaatsgevonden.

#### **Nazorgplan Stortplaats Gulbergen**

- Officieel is de stortplaats nog niet gesloten en de nazorg is niet overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant (zoals wettelijk is bepaald). Dit proces loopt al vele jaren. De provincie wil zekerheden omtrent de risico's van nazorg, alvorens verantwoordelijkheid te nemen. Uiteindelijk zal de regio een afkoopsom voor de nazorg moeten betalen aan de provincie (doelvermogen). Een 3<sup>e</sup> herzien concept van het nazorgplan is op 14 juni 2017 door Attero bij de provincie ingediend. Inmiddels is met de provincie en Attero de planning besproken en aangepast. Sluiting is voorzien in de loop van 2019. De definitieve aanslag voor het doelvermogen zal daarop aansluitend volgen. Een eerste inschatting van het doelvermogen is te verwachten begin 2018. Belangrijk element hierbij is de te hanteren rekenrente. Momenteel is een herziening van de huidige rekenrente van 5% onderwerp van discussie met de provincie. Dit is mede afhankelijk van een ALM studie die weliswaar medio 2016 is gestart, maar nog niet is afgerond.
- Onderzoek door SGS-Intron en Tauw naar verlenging levensduur (was 50 jaar) van Hydrostab i.s.m. stortplaats Vlagheide is afgerond. Conclusie van het rapport is een levensduurverwachting van langer dan 100 jaar. De Algemene Kamer Stortbesluit (AKS) heeft het rapport beoordeeld en komt met toepassing van een onzekerheidsmarge van 25 jaar op een verwachte levensduur van 75 jaar voor de bovenafdichting met hydrostab. Dit advies van AKS is door het IPO overgenomen en ligt nu ter besluitvorming voor bij de provincie Noord Brabant. Instemming zal een gunstig effect opleveren voor de hoogte van het doelvermogen.

## Beleggingen

- Ook in 2017 heeft verlenging van de deposito Gulbergen bij nazorgfonds conform voorstel provincie Noord Brabant plaatsgevonden. De omvang van het deposito bedraagt ultimo 2017 ongeveer € 36,5 mln.
- Op initiatief van de provincie Noord Brabant heeft een evaluatie plaatsgevonden van het beleggingsbeleid van het Nazorgfonds. Hieruit is naar voren gekomen dat het wenselijk is een studie te doen naar de gewenste portefeuille-mix (verhouding vastrentende waarden en overige beleggingen). Deze ALM (Asset- en Liability Management) studie is in 2016 van start gegaan. In 2017 bleek dat binnen de ambtelijke begeleidingsgroep (vertegenwoordigers exploitanten, provincie en adviseurs) over 6 geschilpunten bij de parameterstudie geen overeenstemming kon worden bereikt. In gezamenlijkheid is overeengekomen om professor T. Vorst van de VU Amsterdam in te schakelen om tot een vergelijk te komen. Na moeizame gesprekken hebben de exploitanten de professor aangegeven in te kunnen stemmen met de uitkomsten van de bemiddelingspoging. Begin 2018 zal afronding ALM studie plaatsvinden.  
Hierin zal de uiteindelijk te kiezen risicoverhouding bepalend zijn voor de maximaal te behalen rendementen op de portefeuille Nazorgfonds en de te hanteren rekenrente voor de bepaling van het doelvermogen. Een lagere rekenrente (nu 5%) zal dan leiden tot een hoger doelvermogen voor de stortplaatsen.

Vaststelling Jaarrekening Voorziening Gulbergen 2016 als onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening Metropoolregio Eindhoven 2016

### 3. Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 2e wijziging	Realisatie 2017
Ureninzet Oud SRE	0	0	0
Personele kosten	0	0	0
Programmakosten	166.250	315.280	2.795.369
<b>Lasten</b>	<b>166.250</b>	<b>315.280</b>	<b>2.795.369</b>
<b>Baten</b>	<b>165.000</b>	<b>294.030</b>	<b>2.711.002</b>
<b>Saldo</b>	<b>-1.250</b>	<b>-21.250</b>	<b>-84.368</b>

<b>Programma</b>	<b>Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)</b>
<b>Deelprogramma's</b>	

## *“Geheugen van de regio”*

### 1. Opgave en resultaten

Het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) heeft enerzijds een wettelijke taak met betrekking tot de archiefzorg en wil anderzijds het geheugen van de samenleving zijn en daarmee een bijdrage leveren aan de identiteit van de regio.

De formele doelstelling ligt verankerd in de Archiefwet 1995: het RHCE fungeert als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel.

Het RHCE voert de wettelijke taken met betrekking tot archiefzorg van de overgebrachte archieven van overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant uit (m.u.v. gemeente Gemert-Bakel). Voorwaarden daarvoor zijn:

- een (digitaal) archief dat voldoet aan de wettelijke normen en regelgeving (depot en e-depot);
- een archiefbestand dat voldoet aan de eisen van een goede staat (conserveren);
- een collectie die beantwoordt aan de regionale identiteit (acquisitie);
- een documentaire informatiehuishouding die voldoet aan de wettelijke normen en regelgeving en documenten die voldoen aan de vereisten van een archiefdocument (inspectie en advies);
- inventarissen en indexen volgens overeengekomen normen (ontsluiting en publieksvoorzieningen).

### 2. Realisatie 2017

- In 2017 is verder gewerkt aan het verder ontwikkelen en vullen van één centrale module om te komen voor opslag en beheer én publieksbediening: Mais-Flexis.
- Een dergelijke interne faciliteit biedt de mogelijkheid om aan te kunnen sluiten op nog te verwachten landelijke publieksloketten én een gegeven als Open Data en de wet Hergebruik Overheidsinformatie. Hierbij is weer opgetrokken met partners binnen het landelijke initiatief Archief 2020. Een van de medewerkers is trekker van het landelijke Kennisplatform Digitale Dienstverlening.
- Deze beweging is ook nodig om te komen tot vaste standaarden en formats en maakt deze ontwikkeling ook noodzakelijk; denk alleen al aan verscheidene vormen van keteninformatie en samenwerkingsstructuren. Het RHCE heeft zich het afgelopen decennium opgeworpen als stimulator van dergelijke initiatieven en kan en mag daar nu dan ook in zoverre de vruchten van plukken dat ze als landelijke voorloper geldt. Maar nog niet alle werk is gedaan.
- De vervolgstap om te komen tot een toepasbare applicatie DDBS is intussen ook gezet. In het najaar is aan de Bestuurscommissie een voorstel voorgelegd om een projectleider aan te stellen die een Plan van Aanpak moeten opstellen voor een mogelijke regiobrede uitrol van een Digitaal Duurzaam Beheersysteem (DDBS). Binnen dit PvA moet onder meer aangekaart worden hoe het RHCE te versterken voor deze uitbreiding van een bestaande taak (toezicht en beheer) en hoe het RHCE zelf ook te versterken op het gebied van I&A.
- Ondanks de druk van de financiële omstandigheden heeft het RHCE zijn goede naam en faam weten te behouden en is de publieke respons op onze diensten positief. Met name de schoolactiviteiten worden gretig door het onderwijs afgenomen. In 2017 is het nieuwe educatief programma 'Archief Atelier' ingezet.



- In 2017 heeft Gerard van Maasakkers zijn archief overgedragen aan he RHCe.
- Eveneens heeft het RHCe bijgedragen aan een expositie over Eindhoven, ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de woningbouwvereniging Trudo en daarbinnen een kleine tentoonstelling ingericht over de Academie voor Industriële Vormgeving Eindhoven, de voorloper van de huidige Design Academy.
- Ook dit jaar is deelgenomen aan de Straatnamencommissie Eindhoven en de Monumentencommissie Helmond.

### 3. Mensen en middelen

Omschrijving	Begroting 2017	Begroting 2017 na 2e wijz.	Rekening 2017
Ureninzet RHCe	27.050	27.050	22.714
Apparaatskosten	1.353.107	1.444.247	1.335.614
Programmakosten	734.079	734.079	766.708
<b>Lasten</b>	<b>2.087.186</b>	<b>2.178.326</b>	<b>2.102.322</b>
<b>Baten</b>	<b>2.905.970</b>	<b>2.905.970</b>	<b>2.899.094</b>
<b>Saldo</b>	<b>818.784</b>	<b>727.644</b>	<b>796.772</b>

# PARAGRAFEN

## METROPOOLREGIO EINDHOVEN

## Paragrafen

### Inleiding

In dit hoofdstuk worden een aantal aspecten van de financiële huishouding belicht. Het betreft de paragrafen:

- weerstandsvermogen en risicomanagement
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- onderhoud kapitaalgoederen
- rechtmatigheid

## Weerstandsvermogen en risicomanagement

Voor een goed beeld van de weerstandscapaciteit is er een onderscheid gemaakt tussen de nieuwe organisatie Metropoolregio Eindhoven en het afgebouwde SRE.

### Metropoolregio Eindhoven

De Metropoolregio Eindhoven is een kleine, lichtvoetige organisatie waar geen uitvoerende, projectmatige activiteiten meer plaats vinden. De toekomstige risico's zijn daardoor beperkt, personele en apparaatskosten zijn de enige substantiële kostenposten. In de exploitatiesfeer is de organisatie bijna volledig afhankelijk van de bijdragen van de deelnemende gemeenten. De vermogensbestanddelen die tot het weerstandsvermogen behoren, beperkt zich tot de algemene reserve (AR).

Daarnaast spelen in de Metropoolregio Eindhoven organisatie het Stimuleringsfonds en de bijdragen voor Brainport Development.

### Subsidie verstrekking

In het kader van subsidieverstrekking door het Stimuleringsfonds loopt er een juridisch geschil met een derde partij, zijnde geen subsidient. Op publiekrechtelijke basis is deze zaak al in het voordeel van de Metropoolregio Eindhoven beslecht. De betrokken partijen zijn het Rijk de Provincie en de Metropoolregio Eindhoven. De landsadvocaat is ingeschakeld, waarbij in eerste instantie de kosten van juridische bijstand voor 25 procent voor onze rekening komen.

Verwijzend naar de publiekrechtelijke uitspraak schatten wij een succesvolle claim door de tegenpartij niet hoog in.

### Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting ook van toepassing op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Inmiddels is een onderzoek in hoeverre onze activiteiten onderworpen zijn aan vennootschapsbelasting afgerond en vindt er afstemmingsoverleg plaats met de Belastingdienst.

### Werkbudgetten werkplaatsen

De werkbudgetten voor de werkplaatsen Bedrijventerreinen en detailhandel, Strategie Ruimte, Mobiliteit en Innovatie en Wonen worden op dit moment gedekt uit de bestemmingsreserve Fysiek

Domein. Het saldo van deze reserve is toereikend om bij gelijkblijvende taken de kosten tot en met 2021 op te vangen. Hierna zal alternatieve dekking gevonden moeten worden.

#### **Oud SRE**

In het programma Oud SRE werden alle tijdelijke opgaven samengebracht die in het transformatieproces niet aan de gemeenten en subregio's zijn overgedragen. Vanuit deze taken zijn nog de volgende risico's te benoemen:

#### **Europees subsidieproject Cradle to Cradle**

De Metropoolregio Eindhoven was lead partner in het Europese subsidieproject Cradle to Cradle. Dit project is in 2016 financieel afgehandeld. Echter gedurende de looptijd van het project is een van de deelnemers failliet verklaard. Navraag bij het Europese secretariaat (JTS) leert dat de betreffende lidstaat garant staat voor betreffende partner. Vooralsnog loopt de Metropoolregio een risico in de verhaalbaarheid van een gedeelte van de gemaakte algemene kosten. Het gaat om een maximaal bedrag van € 51.000. De vordering is ingediend bij de behandelend curator. Het risico is afgedekt middels de algemene reserve.

#### **Voorziening Reorganisatie SRE**

De Metropoolregio Eindhoven kent als gevolg van de transformatie aanzienlijke frictiekosten. Het uitgangspunt is echter om deze in het tijdvak tot 2020 volledig af te bouwen. Voor de afbouw zijn de risico's voor het overgrote deel afgedekt door de vorming van voorziening Reorganisatie SRE (besluit Regioraad juni 2013).

Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening wordt uitgegaan van een jaarlijkse afbouw van 20 procent. Deze taakstelling is voor het jaar 2017 behaald. Echter indien in de jaren 2018-2020 deze afbouw niet wordt gerealiseerd, ontstaat een tekort in de voorziening en zal een aanvullende storting nodig zijn. Het financiële risico wat hiermee samenhangt is ultimo 2017 berekend op ruim € 96.000 (2016: € 250.000). Hierin is in de voorziening niet voorzien.

In de CAR UWO is bepaald dat medewerkers die aan het einde van looptijd van het sociaal statuut geen betrekking buiten de organisatie hebben gevonden, naast de wettelijke WW ook recht hebben op aanvullende en na-wettelijke WW. Als eigen risicodragers dient de Metropoolregio Eindhoven deze lasten zelf te dragen. Door verdere afbouw van het aantal boventalligen en/of het (wederom) extern kunnen detacheren van deze medewerkers in 2017, is binnen de voorziening ruimte ontstaan dit financiële risico (2016: € 490.000) af te dekken.

#### *Maatregelen om risico te beperken*

Om er voor te zorgen dat de boventallige situatie van medewerkers zo beperkt mogelijk is, zijn gedurende de looptijd van het sociaal statuut verschillende instrumenten ingezet:

- Het mobiliteitsbureau Regio-Effect begeleidt de herplaatsing van medewerkers.
- Per boventallige medewerker is een mobiliteitsplan opgesteld en wordt per drie maanden een voortgangsgesprek gevoerd.
- Productief maken d.m.v. detacheringen bij andere partijen stimuleren en mogelijk maken. Met enkele gemeenten zijn afspraken gemaakt over detacheringen.
- De 21 gemeenten zijn benaderd voor uitwisseling van vacatures: gemeenten hebben daarop verschillende gereageerd. (gemeenten hebben ook te maken met de eigen regels m.b.t. openstellen vacatures).
- De gemeenten hebben een portfolio ontvangen met het aanbod dat bij overname van een medewerker in vaste dienst een jaarsalaris zal worden gecompenseerd. Hiervan hebben enkele gemeentes gebruik van gemaakt.
- In het Sociaal Statuut is een stimuleringsmaatregel opgenomen: binnen 1 jaar na boventallig 3 maandsalarissen, 2 jaar 2 maandsalarissen, 3 jaar 1 maandsalaris.

### Vermogenspositie

De totale organisatie Metropoolregio Eindhoven (Metropoolregio Eindhoven, Regionaal Historisch Centrum en Voorziening Gulbergen) realiseert volgens de Begroting 2017 na tweede wijziging een omzet van € 14,6 miljoen. Deze baten zijn volgens de Notitie Algemene Reserve (vastgesteld Algemeen Bestuur 1 november 2017) bepalend voor de berekening van de hoogte van de Algemene Reserve.

#### Metropoolregio Eindhoven

De baten welke in de Begroting 2017 na tweede wijziging zijn toe te wijzen aan de Metropoolregio Eindhoven bedragen € 11,6 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 600.000 en € 1.200.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2017 bedraagt € 930.620.

#### Regionaal Historisch Centrum (RHCe)

De baten welke in de Begroting 2017 na tweede wijziging zijn toe te wijzen aan het RHCe bedragen € 3 miljoen. Volgens de in de Notitie Algemene Reserve opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de algemene reserve zich tussen de € 150.000 en € 300.000 moet bevinden. De stand per 31-12-2017 bedraagt € 175.355.

#### Voorziening Gulbergen

De in de Voorziening Gulbergen aanwezige reserves en voorzieningen zijn primair bedoeld voor eindafwerking van de stortplaats en de nazorg.

Van de vrijval bij eindafwerking (Voorziening Eindafwerking) en bij nazorg (Voorziening Nazorg) wordt netto maximaal € 34 miljoen (peildatum 2003) aangewend voor investeringen in het Landgoed Gulbergen.

De contracten met Attero BV en de tripartiteovereenkomst met de gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen c.a. bepalen dat de Metropoolregio Eindhoven nooit meer besteedt dan in de Voorziening Gulbergen beschikbaar is of komt.

Het weerstandsvermogen van de Voorziening Gulbergen wordt begrensd door de in de Voorziening Gulbergen aanwezige middelen. De Metropoolregio Eindhoven loopt daarom geen financieel risico. Het beheer en de exploitatie van het Landgoed Gulbergen is geheel voor rekening en risico van Attero BV.

Na afsplitsing in 2009 van Essent Milieu van Essent waren de voormalige aandeelhouders van Essent vanaf 1 januari 2010 de aandeelhouders van Attero BV. Per 1 januari 2014 zijn de aandelen overgenomen door Waterland Private Equity Investments BV, waarmee de aandelen van Attero volledig in particuliere handen zijn gekomen.

## Financiering

### Inleiding

In de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), Rudo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) en de Wet Schatkistbankieren zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van de decentrale overheden.

De treasuryfunctie wordt daarbij door de wet als volgt gedefinieerd: "het sturen en beheersen van-, het verantwoorden over-, het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's". In de wet worden voorschriften, richtlijnen en normeringen genoemd. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Zowel bij de begroting als bij de jaarrekening dient de Metropoolregio Eindhoven een paragraaf Financiering op te nemen. In deze paragraaf wordt aangegeven op welke wijze in 2017 uitvoering is gegeven aan de treasuryfunctie.

#### **Kasgeldlimiet**

Volgens de Wet Fido is het SRE verplicht te rapporteren over de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet, uitgedrukt in een percentage (8,2%) van het totaal van de uitgaven, bepaalt het bedrag wat de Metropoolregio Eindhoven maximaal kort mag lenen. Op basis van de jaarrekening 2017 zou de kasgeldlimiet € 1,4 miljoen bedragen, echter omdat er geen behoefte is om gelden aan te trekken, wordt hier geen risico gelopen.

#### **Renterisico**

*Ook geeft de Wet Fido aan dat er inzicht moet worden gegeven in het renterisico voor de komende 4 jaren. Het renterisico ontstaat bij het aflopen van leningen. Eventueel nieuw af te sluiten leningen kunnen gepaard gaan met hogere rentekosten.*

De Metropoolregio Eindhoven heeft een annuïteitenlening lopen bij de BNG voor de financiering nieuwbouw Regionaal Historisch Centrum. De looptijd van de lening is afgestemd op de looptijd van het activum. De lening bedroeg oorspronkelijk € 7.079.000 en heeft een looptijd van 40 jaar. Het huidige rentepercentage bedraagt 2,35%. De hoogte van de lening per 31 december 2017 bedraagt € 5,4 miljoen.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het totaal van de uitgaven. Voor de Metropoolregio Eindhoven is dit ruim € 3,4 miljoen op basis van de jaarrekening 2017. Het renterisico op de vaste schuld is de komende 4 jaar nihil.

#### **Treasurybeheer**

De administratieve organisatie en de uitvoering vinden plaats binnen de kaders van de Wet Fido, Ruddo en de wet Schatkistbankieren.

Het beleid is gericht op een verantwoord beheer van de middelen, waarbij risico's zoveel mogelijk worden uitgesloten en de kosten zo laag mogelijk worden gehouden.

De invoering van schatkistbankieren bepaalt de uitvoering van de Treasury. Tijdelijk overtollige liquide middelen worden verplicht aangehouden bij het Ministerie van Financiën.

Per 31 december 2017 bedraagt de totale portefeuille € 14,5 miljoen, waarvan ruim € 12,9 miljoen wordt aangehouden in liquide vorm bij het Ministerie van Financiën en € 1,6 miljoen in de vorm van een perpetuele obligatie ING.

De marktwaarde per 31-12-2017 van de perpetuele obligatie bedraagt € 2.180.000. Dit betekent een ongerealiseerd resultaat per verslagdatum van ruim € 507.000. De Metropoolregio heeft echter niet de intentie deze obligatie te verkopen en wacht het moment af dat de ING de lening zal inlossen. Dit zal gebeuren tegen een prijs van € 2.420.000.

In 2017 is geen renteresultaat behaald. Over de middelen aangehouden in de schatkist wordt geen rente vergoed.

Binnen de wet schatkistbankieren kunnen onder bepaalde voorwaarden middelen worden uitgeleend aan andere decentrale overheden (het zogenaamde onderling lenen). Van deze mogelijkheid heeft de Metropoolregio Eindhoven in 2017 geen gebruik gemaakt.

#### **Voorziening Gulbergen**

De beschikbare middelen in de Voorziening Gulbergen moeten door de Metropoolregio Eindhoven zo goed mogelijk worden beheerd. Dit gebeurt binnen de kaders van het Treasurystatuut, de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden), en Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden).

Het beheer van de middelen in de Voorziening Gulbergen is jarenlang uitbesteed geweest aan vermogensbeheerder Lombard Odier Darier Hentsch, een wereldwijd opererende privébank te Amsterdam. De totale portefeuille bedraagt per 31 december 2017 bedroeg nog slechts € 22.000, alle in de vorm van liquide middelen. Gezien dit geringe saldo is het extern vermogensbeheer per januari 2018 beëindigd.

De hoogte van het uiteindelijk voor nazorg aan de Provincie Noord-Brabant over te dragen doelvermogen moet nog worden bepaald en maakt onderdeel uit van de besprekingen met de Provincie over de inhoud van het nazorgplan en de financiële vertaalslag naar het doelvermogen. Tot en met het 2004 is inclusief een vooruitbetaling van € 10 miljoen reeds een bedrag van nominaal € 25,7 miljoen betaald aan de Provincie. De waarde van deze portefeuille bij de Provincie bedraagt per 31-12-2017 ruim € 36,5 miljoen.

## Bedrijfsvoering

### Algemeen

#### Goed bestuur

De Metropoolregio Eindhoven heeft een governance toets uitgevoerd op basis van de Code goed openbaar bestuur. Deze code is ontwikkeld door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en geeft richtlijnen voor besturen van alle organisaties in het hart van de overheid. Het gaat om codes voor de volgende aspecten: Openheid en integriteit, participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording. Deze toets heeft geen aanleiding gegeven tot aanpassingen.

### Metropoolregio Eindhoven

De organisatie Metropoolregio Eindhoven is een organisatie met een grote flexibiliteit met betrekking tot de bedrijfsvoering. De huisvesting en bedrijfsvoering van de organisatie zijn na de transformatie in overeenstemming gebracht met de taken en de schaal.

Het doorontwikkelen en optimaliseren van de bedrijfsvoering is een continu proces binnen de vakdienst en gebeurt aan de hand van het Informatiebeleidsplan 2016-2019. Zaken welke in 2017 o.a. zijn opgepakt zijn:

- Start Europees aanbestedingstraject ICT dienstverlening.
- Verdere inrichting subsidievolgsysteem Stimuleringsfonds binnen financieel systeem Afas.
- Inrichten Individueel Keuzebudget (IKB), verlofregistratie en declaraties in HRM module Afas.
- Start inrichting DI systeem in Afas voor de totale organisatie.

### Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

2017 was het jaar van pas op de plaats. Gelet op de vele ontwikkelingen die op ons afkomen is er, naast het reguliere takenpakket, besloten geen bijzonder projecten op te zetten of aan te halen maar ons in samenspraak te buigen over de vraag waar wij de komende jaren prioriteiten en accenten moeten en kunnen leggen. Ons tevens de vraag te stellen of de organisatie afdoende is uitgerust en toegerust om de gewenste antwoorden op gestelde vragen te kunnen geven.

Door de forse financiële taakstelling is de afgelopen jaren veel personeel natuurlijk afgevoerd maar daardoor ook de werkdruk toegenomen. Zoals ook al in het sociaal jaarverslag aangegeven neemt de gemiddelde leeftijd enkel toe maar wordt daarmee ook de instroom van nieuw bloed en nieuwe ideeën node gemist.

Er wordt nog gewerkt op basis van een tamelijk hiërarchische organisatie-indeling uit 1999 terwijl er juist behoefte is aan flexibel inzetbaar personeel met competenties in de zin van projectmatig werken en taakvolwassenheid en – verantwoordelijkheid.

Met het bureau Boertien Vergouwen Overduin is een traject projectmatig werken opgezet dat liep van najaar 2016 tot voorjaar 2017. Aansluitend heeft een organisatiecoach invulling gegeven aan een vervolgtraject dat liep tot aan het eind van het jaar.

In juni werd het rapport Berenschot gepresenteerd waarin gesteld werd dat de bestuurlijke inbedding van het RHCe binnen de Metropoolregio Eindhoven niet optimaal en niet ideaal is. Deze constatering in combinatie met bovengeschetste problematiek heeft de Bestuurscommissie doen besluiten om een interim-manager aan te stellen ten behoeve van o.a. de optimalisatie van de bedrijfsvoering en om zich te buigen over bestuurlijke alternatieven. Het bureau Arena is benaderd voor het houden van interviews met de betrokken gemeenten en daar rapport met aanbevelingen over uit te brengen

### Voorziening Gulbergen

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven heeft het beheer en de beschikkingsmacht over de gelden in het kader van de verkoop van de aandelen van NV Razob overgedragen aan het Dagelijks Bestuur. Daartoe is de "Adviescommissie Gulbergen" ingesteld. Deze commissie adviseert het Dagelijks Bestuur over de onttrekking aan de beschikbare middelen en de wijze van beheren van deze gelden.

In het rapport "Organisatie van het beheer van de Voorziening Razob" is de organisatie van het beheer vastgelegd. Voor de ambtelijke ondersteuning van de Adviescommissie is een beleidsmatig en een financieel adviseur voorziening Gulbergen aangewezen.

## Verbonden partijen

### Brainport Development NV

Brainport Development NV is een vennootschap met Triple Helix-aandeelhouders, waarbij het overheidsaandeel 50 procent is. Brainport Development is gericht op het structureel verankeren van de Brainport Next Generation-strategie. Gelet op de regionale opgave van Brainport Development wordt de financiering verkregen via een inwonerbijdrage en treedt de Metropoolregio Eindhoven op als enige subsidiënt en vervult zij de rol als regionale betaalautoriteit. De vier gemeenten (Eindhoven, Helmond, Best en Veldhoven) die ook in het aandelenkapitaal van Brainport Development NV deelnemen, worden op grond van de gemeenschappelijke regeling een extra bijdrage gevraagd op basis van hun specifiek belang.

Er zijn voor de Metropoolregio Eindhoven een aantal instrumenten voor de beïnvloeding van en de sturing op Brainport Development:

- Aan de voorkant, als het gaat om het programma en de aard van de activiteiten. Dit gebeurt in de Werkplaats Economische Strategie door de afgesproken consultatie over het jaarplan. Daarnaast is de Metropoolregio Eindhoven vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Brainport en heeft een formele rol als aandeelhouder.
- Bij de financiering, waarbij het gaat om de omvang van de uit te voeren activiteiten in relatie tot het budget. Op 29 juni 2016 heeft het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven ingestemd met een nieuwe financiering voor de periode 2017-2020.

De directie van Brainport Development is vertegenwoordigd in de Werkplaats Economische Strategie. Hierin vindt de afstemming over de jaarplannen en activiteiten plaats.

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) volgt onderstaand een recap van (financiële) informatie van de deelneming in Brainport Development NV.



<b>Gegevens deelneming</b>	
Belang MRE in verbonden partij begin begrotingsjaar	1.539 aandelen van nominaal € 453,78
Belang MRE in verbonden partij eind begrotingsjaar	1.539 aandelen van nominaal € 453,78
<b>Financiële gegevens Brainport Development NV</b>	
Eigen vermogen 1-1-2017	€ 3.215.000
Eigen vermogen 31-12-2017	€ 3.224.000 (o.b.v. concept cijfers 2017)
Vreemd vermogen 1-1-2017	€ 2.410.000
Vreemd vermogen 31-12-2017	€ 2.482.000 (o.b.v. concept cijfers 2017)
Financieel resultaat 2017	€ 9.000 (o.b.v. concept cijfers 2017)

### **Breedband Regio Eindhoven B.V.**

Op initiatief van het Regionaal Breedband Consortium Zuidoost-Brabant (RBC), bestaande uit circa 20 maatschappelijke organisaties en enkele bedrijven, is een breedbandring (glasvezelinfrastructuur) in Eindhoven, met uitlopers naar Geldrop-Mierlo, Veldhoven en Helmond gerealiseerd, waarop ook eigen vestigingen zijn aangesloten. Hiertoe zijn opgericht de Stichting Glasrijk en de exploitatiemaatschappij Breedband Regio Eindhoven BV. De Metropoolregio Eindhoven, een van de "Founding Fathers", heeft een zetel in het Algemeen Bestuur van de Stichting Glasrijk en is aandeelhouder in de Breedband Regio Eindhoven BV tot maximaal 136.000 gewone aandelen van nominaal € 1,-.

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) volgt onderstaand een recap van (financiële) informatie van de deelneming in Breedband Regio Eindhoven B.V.

<b>Gegevens deelneming</b>	
Belang MRE in verbonden partij begin begrotingsjaar	129.200 aandelen van nominaal € 1,00
Belang MRE in verbonden partij eind begrotingsjaar	129.200 aandelen van nominaal € 1,00
<b>Financiële gegevens Breedband Regio Eindhoven B.V.</b>	
Eigen vermogen 1-1-2017	€ 4.207.000
Eigen vermogen 31-12-2017	Nog niet bekend
Vreemd vermogen 1-1-2017	€ 670.000
Vreemd vermogen 31-12-2017	Nog niet bekend
Financieel resultaat 2017	€ 8.000 (o.b.v. prognose 2017)

### **Vereniging van Contractanten**

De Vereniging van Contractanten (VvC) behartigt de gemeenschappelijke belangen van de Brabantse gewesten (en gemeenten) inzake de inzameling van huishoudelijk afval. De Metropoolregio Eindhoven is namens de 21 gemeenten lid van de VvC. De 21 gemeenten, de Metropoolregio Eindhoven en Attero hebben ieder individueel een overeenkomst gesloten inzake de regionale afvalverwerking op grond waarvan de gemeenten het eigendom van (onder andere) het huishoudelijk restafval overdragen aan Attero. Vervolgens heeft de Metropoolregio Eindhoven samen met de overige Brabantse gewesten Afvalsturing Brabant opgericht, waarmee vervolgens aanbestedings-overeenkomsten zijn gesloten voor de verwerking van huishoudelijk afval. Attero heeft als eigenaar van het afval deze overeenkomsten medeondertekend, waardoor het eigendom van het huishoudelijk afval is overgegaan op Afvalsturing Brabant. De contracten met Attero lopen nog tot en met 31 januari 2017. Het lidmaatschap van de Metropoolregio Eindhoven is inmiddels beëindigd.

## Grondbeleid

### Voorziening Gulbergen

Om het Landgoed Gulbergen te kunnen realiseren, moeten de betreffende gronden in (blote) eigendom komen van de Metropoolregio Eindhoven. Contractueel worden de gronden in erfpacht gegeven aan Attero.

De betreffende gronden worden beschouwd als investeringen met een maatschappelijk nut. Momenteel rest nog een aan te kopen perceel waarvan de onderhandelingen nog niet zijn afgerond.

## Onderhoud kapitaalgoederen

### Gebouw Raiffeisenstraat 18 Eindhoven

Ten behoeve van het groot onderhoud aan het RHCe pand, locatie Raiffeisenstraat 18 te Eindhoven, is een Meerjaren Onderhouds Planning (MOP) opgesteld voor de periode 2014-2023. Op grond van dit plan wordt jaarlijks een bedrag van € 50.000 gestort in de voorziening groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden gedekt uit deze voorziening. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

## Rechtmatigheid

De eisen met betrekking tot het rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording hierover voor gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen zijn als gevolg van calamiteiten aangescherpt. Dit geldt dus ook voor de Metropoolregio Eindhoven. De accountant dient in zijn controleverklaring een oordeel te geven over de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid. Ten aanzien van het aspect rechtmatigheid spelen het begrotingscriterium (passen de uitgaven binnen de geautoriseerde begroting?) en het voorwaarden criterium (in hoeverre wordt de externe en interne wet- en regelgeving opgevolgd?) een belangrijke rol. De reikwijdte van de accountantscontrole is vastgelegd in het controleprotocol.

### Voorwaarden criterium

Voor de rechtmatigheidscontrole is de volgende regelgeving in het bijzonder relevant:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het treasury statuut waarin de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de financiering zijn vastgelegd.
- Het inkoopbeleid van de Metropoolregio Eindhoven.

De naleving van de regelgeving wordt gemonitord middels verbijzonderde interne controle en de externe accountantscontrole. Uit deze controles blijken geen materiële rechtmatigheidsfouten.

### Begrotingscriterium

De spelregels omtrent het begrotingscriterium zijn nader uitgewerkt in het controleprotocol. Hierin staat vermeld dat wanneer het gerealiseerde programmasaldo hoger is dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen per definitie sprake is van onrechtmatige uitgaven. Als algemene regel is in het controleprotocol opgenomen dat alle overschrijdingen die per begrotingsonderdeel per saldo 10% van het programmasaldo, met een ondergrens van € 30.000, te boven gaan gemeld worden.

Onderstaand is een recapitulatie opgenomen van de begrote versus gerealiseerde programmasaldi (exclusief mutaties in de reserves).

Programma	Saldo begroot	Saldo gerealiseerd	Vershil
Metropoolregio Eindhoven	140.979	400.177	259.199
Oud SRE	-21.250	-84.368	-63.118
RHCe	727.644	796.772	69.128
Financiering en alg. dekkingsmiddelen	0	24.552	24.522
Overhead	-1.943.972	-1.718.757	225.215

Uit de recapitulatie blijkt dat er sprake is van een begrotingsoverschrijding op het programma Oud SRE voor een bedrag van ruim € 63.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een storting van € 79.000 in de reorganisatievoorziening SRE waarmee het risico van aanvullende en na-wettelijke WW van boventallige medewerkers volledig is afgedekt. De financiële afwikkeling van nog enkele, voornamelijk Europese subsidieprojecten leidt tot een voordeel van € 16.000.

De noodzakelijke omvang van de reorganisatievoorziening SRE wordt jaarlijks bepaald bij het opmaken van de jaarrekening. De noodzakelijke storting van € 79.000 in de reorganisatievoorziening kon derhalve niet eerder worden gemeld. De begrotingsoverschrijding is derhalve niet verwijtbaar en telt niet mee voor het accountantsoordeel.

# PROGRAMMAJAARREKENING 2017

## METROPOOLREGIO EINDHOVEN

## Overzicht baten en lasten

Programma's	Begroting 2017			Begroting 2017 na 2e wijz.			Realisatie 2017		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<b>Metropoolregio Eindhoven</b>									
- Economie	7.881.317	6.930.282	-951.035	8.262.698	7.306.663	-956.035	8.329.878	7.399.679	-930.199
- Fysiske leefomgeving	916.131	0	-916.131	1.112.851	224.720	-888.131	1.087.930	258.450	-829.480
- Bestuurlijke samenwerking	802.166	2.812.310	2.010.145	827.166	2.812.310	1.985.145	653.725	2.813.682	2.159.857
<b>Oud SRE</b>									
- Oud SRE	1.250	0	-1.250	150.280	129.030	-21.250	213.398	129.030	-84.368
- Voorziening Gulbergen	165.000	165.000	0	165.000	165.000	0	2.581.972	2.581.972	0
<b>RHCe</b>	2.087.186	2.905.970	818.784	2.178.326	2.905.970	727.644	2.102.322	2.899.094	796.772
<b>Algemene dekkingsmiddelen</b>	0	0	0	0	0	0	0	24.552	24.552
<b>Overhead</b>	1.945.462	10.350	-1.935.112	1.954.322	10.350	-1.943.972	1.731.086	12.328	-1.718.757
<b>Heffing VPB</b>	0	0	0	0	0	0	12.359	0	-12.359
<b>Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten</b>	<b>13.798.511</b>	<b>12.823.911</b>	<b>-974.600</b>	<b>14.650.642</b>	<b>13.554.042</b>	<b>-1.096.600</b>	<b>16.712.669</b>	<b>16.118.687</b>	<b>-593.982</b>
<b>Mutaties reserves</b>									
<b>Algemene reserve</b>									
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0	0	25.391	25.391	0	25.391	25.391
- RHCe	0	0	0	0	100.000	100.000	0	100.000	100.000
<b>Bestemmingsreserve Fysiek Domein</b>									
- Metropoolregio Eindhoven, deelprogramma Economie	0	47.500	47.500	0	52.500	52.500	0	52.500	52.500
- Metropoolregio Eindhoven, deelprogramma Fysiske leefomgeving	0	327.100	327.100	0	319.100	319.100	0	319.100	319.100
<b>Bestemmingsreserve Rente-egalisatie</b>									
- Metropoolregio Eindhoven, deelprogramma Economie	0	600.000	600.000	391	600.000	599.609	391	600.000	599.609
<b>Bestemmingsreserve personele kosten</b>									
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0	0	0	0	41.916	0	-41.916
- RHCe	0	0	0	0	0	0	72.054	0	-72.054
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>13.798.511</b>	<b>13.798.511</b>	<b>0</b>	<b>14.651.033</b>	<b>14.651.033</b>	<b>0</b>	<b>16.827.030</b>	<b>17.215.678</b>	<b>388.648</b>
<b>Specificatie saldo 2017</b>									
Batig saldo Metropoolregio Eindhoven									414.450
Negatief saldo RHCe									-25.802
<b>Gerealiseerd saldo van baten en lasten na mutaties reserves</b>			<b>0</b>			<b>0</b>			<b>388.648</b>

## Toelichting op het overzicht baten en lasten

### Algemeen

In het "Overzicht van baten en lasten" zijn weergegeven de lasten, de baten en het saldo per programma, de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de algemene en bestemmingsreserves. Dit resulteert in het saldo van de lopende rekening, welke per vakdienst is vermeld.

### Resultaat

Het resultaat over 2017 bedraagt € 388.648 positief en is als volgt opgebouwd:

Metropoolregio Eindhoven	€ 414.450
RHCe	- € 25.802
Voorziening Gulbergen	€ 0

### Toereikendheid begrotingsbedrag / relevante afwijkingen

In het Controleprotocol 2017, als uitwerking van art. 7 lid 3 van de Financiële verordening, is aangegeven, dat in de jaarrekening een overzicht wordt gepresenteerd met een analyse van de aard / het soort begrotingsoverschrijding, voor zover deze overschrijding 10% van het betreffende programmasaldo te boven gaat, met een ondergrens van € 30.000.

## Verschillen overzicht baten en lasten

Programma's	Verschil t.o.v. begroting na 2e wijziging		
	Lasten	Baten	Saldo
<b>Metropoolregio Eindhoven</b>			
- Economie	-67.180	93.016	25.835
- Fysieke Leefomgeving	24.921	33.730	58.651
- Bestuurlijke samenwerking	173.441	1.271	174.712
<b>Oud SRE</b>			
- Oud SRE	-63.118	0	-63.118
- Voorziening Gulbergen	-2.416.972	2.416.972	0
<b>RHCe</b>	76.004	-6.875	69.128
<b>Algemene dekkingsmiddelen</b>	0	24.552	24.552
<b>Overhead</b>	223.236	1.978	225.215
<b>Heffing VPB</b>	-12.359	0	-12.359
<b>Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten</b>	<b>-2.062.027</b>	<b>2.564.644</b>	<b>502.618</b>
<b>Mutaties reserves</b>			
<i>Algemene reserve</i>			
- Metropoolregio Eindhoven	0	0	0
- RHCe	0	0	0
<i>Bestemmingsreserve Fysiek Domein</i>			
- Metropoolregio Eindhoven, deelprogramma Economie	0	0	0
- Metropoolregio Eindhoven, deelprogramma Fysieke leefomgeving	0	0	0
<i>Bestemmingsreserve Rente-egalitatie</i>			
- Metropoolregio Eindhoven, deelprogramma Economie	0	0	0
<i>Bestemmingsreserve personele kosten</i>			
- Metropoolregio Eindhoven	-41.916	0	-41.916
- RHCe	-72.054	0	-72.054
<b>Gerealiseerd resultaat</b>	<b>-2.175.997</b>	<b>2.564.644</b>	<b>388.648</b>

## Toelichting op verschillen overzicht baten en lasten

### Economie

Het onderdeel Economie bestaat uit de volgende werkplaatsen:

- Economische strategie, inclusief Investeringsfondsen
- Bedrijventerreinen en detailhandel
- Arbeidsmarkt

Het deelprogramma laat een voordeel zien van bijna € 26.000. Dit voordeel is opgebouwd uit lager toegerekende personele kosten (€ 19.000 voordeel), hogere programmakosten (€ 86.000 nadeel) en hogere programmabaten (€ 93.000 voordeel).

De lagere apparaatskosten hebben voornamelijk betrekking op de werkplaats Arbeidsmarkt. In de begroting 2017 is uitgegaan van een grotere personele inzet dan in werkelijkheid benodigd was om de gestelde doelen te realiseren.

Hogere programmakosten worden veroorzaakt door de financiële afwikkeling van het project "Aan de Slag" (werkplaats Arbeidsmarkt, € 82.000 nadeel) en meeruitgaven op de werkplaats Bedrijventerreinen en detailhandel (€ 4.000 nadeel).

De hogere apparaatsbaten betreft eveneens de financiële afwikkeling van op de werkplaats Arbeidsmarkt voor het project "Aan de slag" (€ 88.000 voordeel) en een hogere bijdrage uit de diverse voorzieningen Investeringsfondsen ter dekking van de kosten van programmamangement (€ 5.000 voordeel).

### **Fysieke leefomgeving**

Het deelprogramma Fysieke Leefomgeving bestaat uit de volgende werkplaatsen:

- Strategie Ruimte
- Mobiliteit en Innovatie
- Wonen

Fysieke Leefomgeving laat een voordeel zien bijna € 59.000. Dit voordeel bestaat uit lager toegerekende personele kosten € 39.000 voordeel), hogere programmakosten (€ 14.000 nadeel) en hogere programmabaten (€ 34.000 voordeel).

Het voordeel op de personele kosten wordt nagenoeg volledig veroorzaakt door vacatureruimte in de eerste maanden van het jaar op de werkplaatsen Wonen en Strategie Ruimte.

Hogere programmakosten worden veroorzaakt door niet in de begroting opgenomen activiteiten in het kader van duurzaamheid op de werkplaats Strategie Ruimte. Hier staan hogere baten tegenover.

Hogere programmabaten worden eveneens gerealiseerd op de werkplaats Strategie Ruimte. Het betreft hier bijdragen van de Provincie en waterschappen in het kader van duurzaamheid.

### **Bestuurlijke samenwerking**

Het deelprogramma Bestuurlijke samenwerking laat een voordeel zien van bijna € 175.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door lager toegerekende personele kosten (€ 142.000 voordeel), een niet volledig besteed werkbudget organisatie regionaal netwerk (€ 21.000 voordeel), hogere programmabaten van € 1.300 en het niet aanspreken van de post onvoorzien (€ 10.700).

De lager toegerekende personele kosten betreft niet ingevulde vacatureruimte (€ 62.000) en een verschuiving van de personele kosten P&O (€ 80.000) naar het programma overhead als gevolg van de notitie Overhead van de commissie BBV. Deze kosten waren in de begroting onder de post bestuurlijke samenwerking opgenomen.

Het voordeel van € 21.000 betreft het niet volledig hoeven besteden van het werkbudget regionale samenwerking.

De hogere programmabaten van € 1.300 betreft een externe bijdrage in de huurkosten van een regionaal overleg.

### **Oud SRE**

Op het programma Oud SRE laat een nadeel zien van ruim € 63.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een storting van € 79.000 in de reorganisatievoorziening SRE waarmee het risico van aanvullende en na-wettelijke WW van boventallige medewerkers volledig is afgedekt.

De financiële afwikkeling van nog enkele, voornamelijk Europese subsidieprojecten leidt tot een voordeel van € 16.000.

### **Voorziening Gulbergen**

Het saldo van de jaarlijkse exploitatiebaten en –lasten van het deelprogramma Voorziening Gulbergen wordt toegevoegd of onttrokken aan de voorziening Gulbergen. Hierdoor verloopt het deelprogramma budgettair neutraal in de exploitatie en heeft het geen invloed op het rekeningresultaat.



### RHCe

Uit de algemene reserve van het RHCe is bij tweede begrotingswijziging een bedrag van € 100.000 onttrokken om het verwachte tekort van eenzelfde bedrag op te vangen. Grote afwijkingen in de kostenbudgetten zijn hiermee geneutraliseerd.

Het programma toont echter een voordeel aan de kostenkant van € 76.000. Het betreft hier een lagere interne doorbelasting van kosten huisvesting (€ 30.000) en ict (€ 39.000) aan het deelprogramma opslag en beheer.

Een klein nadeel van € 6.900 aan de batenkant betreft een aanpassing van het toezichtcontract GGD en minderopbrengst foto's, kopieën etc. in de studiezaal.

### Algemene dekkingsmiddelen

Onder de algemene dekkingsmiddelen wordt een voordeel van ruim € 24.000 gepresenteerd. Het betreft hier de ontvangen rente op de perpetuele ING obligatielening.

### Overhead

Het programma Overhead laat een voordeel zien van ruim € 225.000. Het betreft hier de overhead van de concernorganisatie. Onderscheid makend tussen de vakdiensten realiseert de Metropoolregio Eindhoven een voordeel van € 260.000 en het RHCe een nadeel van € 35.000. Het voordeel bij de Metropoolregio Eindhoven wordt veroorzaakt door het niet invullen van een vacature op de afdeling Financiën (€ 92.000), efficiencyvoordelen door het samenvoegen van de ICT netwerken RHCe en Metropoolregio (€ 90.000) en het niet volledig hoeven inzetten van het budget externe ondersteuning (€ 68.000).

Het nadeel van € 35.000 bij het RHCe kan worden verklaard door hogere personele kosten (€ 67.000), hogere kosten externe inhuur (organisatiecoach, € 35.000) en lagere kosten automatisering als gevolg van de samenvoeging zoals hierboven reeds gemeld (€ 65.000). Een hoger dan geraamde huurpenning voor een werkplek zorgt aan de batenkant voor een voordeel van € 2.000.

### Heffing VPB

In 2017 heeft BDO accountants een onderzoek naar de fiscale positie van de Metropoolregio uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan heeft de Belastingdienst de organisatie een voorlopige aanslag over 2016 en 2017 opgelegd van in totaal € 12.000. Definitieve afstemming met de Belastingdienst omtrent de vennootschapsbelasting heeft nog niet plaatsgevonden.

### Mutatie reserves

De mutaties in de (bestemmings)reserves Fysiek domein, rente-egalitatie en de algemene reserve hebben conform begroting plaatsgevonden.

Mutaties in de reserve personele kosten leiden tot een nadelig van bijna € 114.000. Het in 2017 ingevoerde individueel keuzebudget (IKB) biedt werknemers de mogelijkheid 144 uur verlofuren te kopen. Hiervan is zowel bij het RHCe als de Metropoolregio Eindhoven veel gebruik gemaakt. Het gevolg is dat beide reserves met respectievelijk € 42.000 en € 72.000 zijn aangevuld om de financiële verplichting te kunnen afdekken.

Ter verduidelijking zijn in onderstaand overzicht alle mutaties per reserve weergegeven welke in 2017 hebben plaatsgevonden.

Mutaties reserves	Omschrijving	Lasten	Baten
Fysiek domein	Onttrekking conform Begroting 2017 na 2e wijziging:		
	- Werkplaats Bedrijventerreinen en detailhandel	0	52.500
	- Werkplaats Strategie Ruimte	0	69.500
	- Werkplaats Mobiliteit en Innovatie	0	17.500
	- Werkplaats Wonen	0	232.100
		<b>0</b>	<b>371.600</b>
Rente egalisatie	Onttrekking conform primaire Begroting 2017		600.000
	Aanvulling saldo vanuit algemene reserve	391	0
		<b>391</b>	<b>600.000</b>
Algemene reserve	Dekking negatief saldo RHCe	0	100.000
	Aanvulling saldo reserve rente egalisatie	0	391
	Bijdrage provinciaal programma We are Food	0	25.000
		<b>0</b>	<b>125.391</b>
Personele kosten	Storting saldo verlof Metropoolregio Eindhoven	41.916	0
	Storting saldo verlof RHCe	72.054	0
		<b>113.970</b>	<b>0</b>
		<b>114.361</b>	<b>1.096.991</b>

## Inwonerbijdrage

In 2017 is de inwonerbijdrage ten opzichte van 2016 met 2,07% geïndexeerd. Een en ander leidt tot het volgende vergelijkend overzicht van de gemeentelijke bijdragen per inwoner.

	2017		2016
	totaal	inwoner	inwoner
<b>Metropoolregio Eindhoven</b>			
Regionale opgaven	2.812.310	3,715	3,640
Bijdrage Brainport Development	1.915.802	2,546	2,002
Bijdrage Stimuleringsfonds	2.690.179	3,554	3,554
	<b>7.418.291</b>		
<b>Regionaal Historisch Centrum</b>			
Bijdrage Opslag en Beheer:			
- Fysiek beheer per m1	489.733	51,067	51,014
- Duurzaam digitaal beheerssysteem per inwoner	436.345	0,604	0,545
- Toegankelijk maken (50%) per inwoner	295.317	0,406	0,408
- Toegankelijk maken (50%) per m1	295.317	30,794	30,762
- Conserveren per m1	55.493	5,787	5,781
- Acquisitie per inwoner	42.378	0,058	0,059
Auditing / Toezicht	546.574	0,752	0,782
Bijdrage Openbaarheid per inwoner	630.112	0,866	0,854
	<b>2.791.269</b>		
	<b>10.209.560</b>		

## Formatie

	2017		2016	
	Aantal FTE's (per 31-12)	loonkosten (x € 1.000)	Aantal FTE's (per 31-12)	loonkosten (x € 1.000)
<b>Eigen personeel</b>				
Metropoolregio Eindhoven	18,3	1.692	30,7	3.166
Regionaal Historisch Centrum	21,6	1.670	22,3	1.727
	<b>39,9</b>	<b>3.362</b>	<b>52,9</b>	<b>4.893</b>

## Balans per 31 december 2017

Bedragen in €	31 december 2017	31 december 2016
<b>ACTIVA</b>		
<b>Vaste activa</b>		
<b>Materiële vaste activa</b>		
- Investerings met een economisch nut	6.109.930	6.323.101
<b>Financiële vaste activa</b>		
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	827.568	827.568
- Overige langlopende leningen	294.794	338.223
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.622.610	2.377.456
	2.744.972	3.543.247
<b>Totaal vaste activa</b>	<b>8.854.902</b>	<b>9.866.348</b>
<b>Vlottende activa</b>		
<b>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</b>		
- Vorderingen op openbare lichamen	2.673.228	596.113
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < 1 jaar	12.430.155	15.136.073
- Overige vorderingen	13.052	11.949
	15.116.434	15.744.135
<b>Liquide middelen</b>		
- Kassaldi	607	664
- Banksaldi	384.891	1.889.295
	385.497	1.889.959
<b>Overlopende activa</b>		
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	25.901	6.529
<b>Totaal vlottende activa</b>	<b>15.527.833</b>	<b>17.640.623</b>
<b>TOTAAL ACTIVA</b>	<b>24.382.735</b>	<b>27.506.971</b>

Bedragen in €	31 december 2017	31 december 2016
<b>PASSIVA</b>		
<b>Vaste passiva</b>		
<b>Eigen vermogen</b>		
- Algemene reserve	1.105.975	1.415.365
- Bestemmingsreserves	2.543.289	2.979.872
- Gerealiseerd resultaat	388.648	710.647
	4.037.912	5.105.884
<b>Voorzieningen</b>		
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	2.076.482	2.871.206
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	11.763.065	11.200.092
	13.839.547	14.071.298
<b>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</b>		
- Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen	5.420.583	5.596.830
<b>Vlottende passiva</b>		
<b>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</b>		
- Overige schulden	466.972	379.367
<b>Overlopende passiva</b>		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	444.641	533.366
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot-bedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	173.080	1.820.226
	617.721	2.353.592
<b>TOTAAL PASSIVA</b>	<b>24.382.735</b>	<b>27.506.971</b>

## Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

### Waarderingsgrondslagen

#### Algemeen

Bij het opmaken van de jaarrekening zijn de verslaggevingsvoorschriften gevolgd zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Voor de presentatie van de balans en de toelichtingen is, in tegenstelling tot vorig verslagjaar, gebruik gemaakt van de modeljaarstukken van onze huisaccountant. Hierdoor wijkt de presentatie van de vergelijkende cijfers per 31-12-2016 op onderdelen iets af van de vastgestelde jaarrekening 2016. Cijfermatig hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in de vergelijkende cijfers 2016.

#### Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit investeringen met een economisch nut en zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs onder aftrek van eventuele subsidies en bijdragen van derden. De op de materiële vaste activa toegepaste afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur.

##### *Gronden en opstallen NV Razob*

De bij de verkooptransactie in eigendom verkregen gronden en opstallen zijn door MRE ten behoeve van de realisatie van het Landgoed Gulbergen in erfpacht gegeven aan Essent Milieu BV. De gronden van Dierenrijk Europa zijn nog eigendom van NV Razob, die deze in erfpacht heeft gegeven aan Libéma BV. De overdracht van deze gronden aan MRE moet nog plaatsvinden. Alle in het kader van realisatie Landgoed Gulbergen verworven eigendommen zijn ten laste van de voorziening gebracht.

#### Financiële vaste activa

##### **Beleggingsportefeuille**

De beleggingsportefeuille van Voorziening Gulbergen en overige vastrentende waarden van MRE worden gewaardeerd tegen de laagste van de verkrijgingsprijs of marktwaarde, waarbij rekening wordt gehouden met afwaarderingen uit het verleden.

##### **Deelnemingen**

De deelneming Brainport Development NV is gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. Tegenover de deelneming in Breedband Regio Eindhoven BV ad € 129.000 (nominaal) staat een gelijk aandeel in de waarde van de activa van € 4.168.000 van deze vennootschap.

#### Vlottende activa

##### **Vorderingen**

De vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor risico wegens oninbaarheid.

#### Reserves

De reserves worden gevoed en beheerd conform de door het Algemeen Bestuur vastgestelde richtlijnen.

### Vorzieningen

Vorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Vorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De **overige activa en passiva** zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

### **Grondslagen voor bepaling van het saldo/resultaat**

#### Baten en lasten

Uitgaande van de waarderingsgrondslagen worden de baten en lasten verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

#### Afschrijvingen

Afschrijving geschiedt volgens de lineaire afschrijvingsmethode, met uitzondering van de investeringen in de nieuwbouw van het Regionaal Historisch Centrum. Deze worden op basis van annuïteiten afgeschreven. Op investeringen welke in de loop van het jaar in gebruik zijn genomen, wordt in het jaar na aanschaf gestart met afschrijven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

Inventaris	15 jaar lineair
Verbouwing RHCe	20 jaar lineair
Kantoorgebouw RHCe	40 jaar annuïtair
Inrichting kantoorgebouw RHCe	15 jaar annuïtair
Zonnepanelen	15 jaar lineair
Kantoormachines	5 jaar lineair
Computerinstallatie (hardware)	4 jaar lineair
Computerinstallatie (software)	4 jaar lineair

#### Rente/dotatie aan voorzieningen

Aan voorzieningen wordt overeenkomstig het BBV geen rente toegevoegd.

Wel kan, om de voorziening op het juiste peil te houden c.q. op basis van door het BBV voorgeschreven richtlijnen, een dotatie ten laste van de exploitatie worden gedaan

## Toelichting op de balans per 31 december 2017

### ACTIVA

#### VASTE ACTIVA

De vaste activa bestaan uit materiële en financiële vaste activa.

<b>Materiële vaste activa</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
<b>Investerings met een economisch nut</b>		
Gronden en terreinen	459.340	459.340
Bedrijfsgebouwen	5.345.487	5.508.723
Machines, apparaten en installaties	70.097	98.896
Overige materiële vaste activa	235.006	256.142
<b>Totaal</b>	<b>6.109.930</b>	<b>6.323.101</b>

De gronden betreffen de gronden van het perceel van Regionaal Historisch Centrum aan de Raiffeisenstraat.

De gerealiseerde nieuwbouw (inclusief verbouwing) Regionaal Historisch Centrum is onder bedrijfsgebouwen opgenomen.

Onder de machines, apparaten en installaties is primair de computerapparatuur verantwoord.

Onder de overige materiële vaste activa worden de investeringen in onder meer software, meubilair en overige roerende goederen verantwoord.

Het verloop van de materiële vaste activa gedurende het verslagjaar was als volgt:

<b>Materiële vaste activa</b>	<b>Boekwaarde 31-12-2016</b>	<b>Investerings</b>	<b>Desinvesteringen</b>	<b>Afschrijvingen</b>	<b>Bijdragen van derden</b>	<b>Afwaardering</b>	<b>Boekwaarde 31-12-2017</b>
Gronden en terreinen	459.340	0	0	0	0	0	459.340
Bedrijfsgebouwen	5.508.723	0	0	163.236	0	0	5.345.487
Machines, apparaten en installaties	98.896	0	0	28.799	0	0	70.097
Overige materiële vaste activa	256.142	0	0	21.136	0	0	235.006
<b>Totaal generaal</b>	<b>6.323.101</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>213.171</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>6.109.930</b>

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat er in 2017 geen (des)investeringen hebben plaatsgevonden.

<b>Financiële vaste activa</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	827.568	827.568
- Overige langlopende leningen	294.794	338.223
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.622.610	2.377.456
<b>Totaal</b>	<b>2.744.972</b>	<b>3.543.247</b>

Onder de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn de volgende deelnemingen opgenomen:

- Brainport Development (balanswaarde € 698.368 ultimo 2017)
- Breedband Regio Eindhoven B.V. (balanswaarde € 129.200 ultimo 2017).



De deelneming in Brainport Development NV betreft de participatie met 1.539 aandelen van nominaal € 453,78 in het aandelenkapitaal.

De deelneming in Breedband Regio Eindhoven BV betreft 129.200 aandelen van nominaal € 1.

De overige langlopende leningen betreffen de uitstaande SIR leningen. In 2017 is één nieuwe lening verstrekt voor een bedrag van € 50.000. Daarnaast is één lening afgewaardeerd voor een bedrag van € 27.671. Deze afwaardering houdt verband met het faillissement van de betreffende onderneming.

Onder de overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn de obligatieportefeuilles van MRE en Voorziening Gulbergen verantwoord. De portefeuille van MRE betreft de bedrijfsobligatie (perpetual) bij de ING Bank. De waardering van deze portefeuille is gebaseerd op de historische kostprijs minus de afwaarderingen uit het verleden (in totaal € 49.610). Deze afwaardering mag op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) niet ongedaan worden gemaakt. De obligatieleningen van Voorziening Gulbergen bij Lombard Odier zijn in april 2017 geëxpireerd. Bij Lombard Odier worden ultimo 2017 derhalve geen obligatieleningen meer aangehouden.

Het verloop van de financiële vaste activa is onderstaand weergegeven.

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2016	Investerings	Desinveste- ringen	Afschrijvingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2017
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	827.568	0	0	0	0	827.568
- Overige langlopende leningen	338.223	50.000	65.758	0	27.671	294.794
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.377.456	0	754.846	0	0	1.622.610
<b>Totaal generaal</b>	<b>3.543.247</b>	<b>50.000</b>	<b>820.604</b>	<b>0</b>	<b>27.671</b>	<b>2.744.972</b>

## VLOTTENDE ACTIVA

De vlottende activa bestaan uit de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

<b>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
Vorderingen op openbare lichamen	2.673.228	596.113
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	12.430.155	15.136.073
Overige vorderingen	13.052	11.949
<b>Totaal</b>	<b>15.116.434</b>	<b>15.744.135</b>

De omvang van de vorderingen zijn overeenkomstig de specificatie in de subadministratie. Er is geen aanleiding tot het treffen van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid van de vorderingen.

De uitzettingen in de Rijks schatkist waren in de jaarrekening 2016 verantwoord onder de liquide middelen. Op grond van de verslaggevingsvoorschriften dienen deze middelen verantwoord te worden onder de "uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar". De presentatie van deze middelen is derhalve aangepast in de balans per 31 december 2016. In de toelichting op de balans dient voortaan inzicht te worden gegeven in de ruimte c.q. de overschrijding van het drempelbedrag voor schatkistbankieren.

Onderstaand is het overzicht per kwartaal weergegeven voor 2017.

<b>Schakistbankieren</b>	<b>Kwartaal 1</b>	<b>Kwartaal 2</b>	<b>Kwartaal 3</b>	<b>Kwartaal 4</b>
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	148.771	12.376	67.379	51.444
Drempelbedrag	103.489	103.489	103.489	103.489
Ruimte onder drempelbedrag	-	91.113	36.110	52.045
Overschrijding van het drempelbedrag	45.282	-	-	-

<b>Liquide middelen</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
Kassaldi	607	664
Banksaldi	384.891	1.889.295
<b>Totaal</b>	<b>385.497</b>	<b>1.889.959</b>

Onder de banksaldi zijn de rekening-couranten verantwoord bij de BNG, Lombard Odier en de ING Bank. Zoals zojuist toegelicht worden de uitzettingen in de Rijks schatkist voortaan verantwoord onder de "uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar".

<b>Overlopende activa</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	25.901	6.529

De overlopende activa betreffen nog te ontvangen bedragen en/of vooruitbetaalde kosten.

## PASSIVA

### VASTE PASSIVA

De vaste activa bestaan uit het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

<b>Eigen vermogen</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
Algemene reserve MRE	930.620	1.140.010
Algemene reserve RHCE	175.355	275.355
Bestemmingsreserve Fysiek domein	846.148	1.174.261
Bestemmingsreserve Rente egalisatie	0	599.609
Bestemmingsreserve Personele kosten MRE	189.473	147.557
Bestemmingsreserve Personele kosten RHCE	180.805	108.751
Bestemmingsreserve Deelneming Brainport development	698.367	698.367
Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering	97.043	97.043
Bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport	150.000	0
Bestemmingsreserve Energietransitie	200.000	0
Bestemmingsreserve Digitalisering archieven RHCE	181.453	154.284
Gerealiseerd resultaat	388.648	710.647
<b>Totaal</b>	<b>4.037.912</b>	<b>5.105.884</b>

Reserves zijn vermogensbestanddelen welke als eigen vermogen zijn aan te merken en die (bedrijfs)economisch vrij te besteden zijn. Ze zijn te onderscheiden in algemene en bestemmingsreserves.

We spreken van een bestemmingsreserve als er sprake is van een reserve waaraan een bepaalde bestemming is gegeven. De reserves zonder een dergelijk oormerk vormen de algemene reserves. Bestemmingsreserves kunnen worden gecreëerd voor vooraf bepaalde doelen zoals de reserve fysiek domein.

Het instellen, wijzigen en opheffen van reserves is gelet op het budgetrecht een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft op 1 november 2017 de Beleidsregels reserves en voorzieningen 2018 vastgesteld.

Het verloop van de reserves gedurende het verslagjaar is onderstaand weergegeven.

Reserves	Boekwaarde 31-12-2016	Resultaatbestemming lopend boekjaar		Resultaatbestemming vorig boekjaar		Boekwaarde 31-12-2017
		Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	
<b>Algemene reserve</b>						
Algemene reserve MRE	1.140.010	0	25.390	0	184.000	930.620
Algemene reserve RHCE	275.355	0	100.000	0	0	175.355
<b>Totaal algemene reserves</b>	<b>1.415.365</b>	<b>0</b>	<b>125.390</b>	<b>0</b>	<b>184.000</b>	<b>1.105.975</b>
<b>Bestemmingsreserves</b>						
Fysiek domein	1.174.261	3.000	374.600	43.487	0	846.148
Rente egalisatie	599.609	391	600.000	0	0	0
Personele kosten MRE	147.557	41.916	0	0	0	189.473
Personele kosten RHCE	108.751	72.054	0	0	0	180.805
Deelneming Brainport development	698.367	0	0	0	0	698.367
Bedrijfsvoering	97.043	0	0	0	0	97.043
Nationale Actieagenda Brainport	0	0	0	150.000	0	150.000
Energietransitie	0	0	0	200.000	0	200.000
Digitalisering archieven RHCE	154.284	0	0	27.169	0	181.453
<b>Totaal bestemmingsreserves</b>	<b>2.979.872</b>	<b>117.361</b>	<b>974.600</b>	<b>420.656</b>	<b>0</b>	<b>2.543.289</b>
<b>TOTAAL VAN DE RESERVES</b>	<b>4.395.237</b>	<b>117.361</b>	<b>1.099.990</b>	<b>420.656</b>	<b>184.000</b>	<b>3.649.264</b>

De aard en de reden van iedere reserve wordt onderstaand toegelicht evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

#### Algemene reserve Metropoolregio Eindhoven

Het doel van de Algemene reserve Metropoolregio Eindhoven is:

- fungeren als een egaliseringsreserve voor de gemeentelijke bijdrage;
- opvangen van onvoorziene uitgaven die niet rechtstreeks verband houden met de lopende exploitatie en calamiteiten;
- dekking van incidentele uitgaven waarvoor in de reguliere begroting geen middelen zijn opgenomen.

Op grond van een risico-inventarisatie is de bovengrens van de Algemene reserve vastgesteld op 10% van de gemeentelijke bijdrage in combinatie met 2% van de door de Metropoolregio Eindhoven gerealiseerde omzet. De ondergrens van de Algemene reserve is vastgesteld in samenhang met de stand van de bestemmingsreserves op 10% van de gemeentelijke bijdrage.

Bij de behandeling van de jaarrekening 2016 is de hoogte van de algemene reserve beoordeeld aan de hand van de bovenstaande spelregels. Vastgesteld is de Algemene reserve van de Metropoolregio € 184.000 boven het maximum uit komt. Dit bedrag is medio 2017 terugbetaald aan de deelnemende gemeenten op basis van een verdeelsleutel die is bepaald aan de hand van het aantal inwoners zoals gehanteerd in de Programmabegroting 2016. De onttrekking aan de Algemene reserve ad € 184.000 is verwerkt in het bovenstaande overzicht als onderdeel van de resultaatbestemming vorig boekjaar.

Op 1 november 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Notitie Algemene reserve vastgesteld. Hierin is bepaald dat de hoogte van de baten in de begroting bepalend is voor de hoogte van de Algemene reserve. De baten welke in de Begroting 2017 (na 2<sup>e</sup> wijziging) zijn toe te wijzen aan de Metropoolregio Eindhoven bedragen € 11,6 miljoen. Volgens de in de notitie opgenomen staffel betekent dit dat de hoogte van de reserve zich mag bevinden tussen de € 600.000 en € 1.200.000. De stand per 31-12-2017 bedraagt € 930.620.

Gedurende het verslagjaar 2017 hebben de volgende onttrekkingen uit de Algemene reserve plaatsgevonden:

- Onttrekking € 390 ter voorkoming negatief saldo van de bestemmingsreserve Rente egalisatie.
- Onttrekking € 25.000 ten behoeve van provinciale publieksprogramma We are Food.

De bovenstaande mutaties vloeien voort uit de 2<sup>e</sup> wijziging van de Programmabegroting 2017.

#### Algemene reserve Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Het doel van de Algemene reserve RHCe is:

- te fungeren als een egaliseringsreserve om eventuele tekorten in de exploitatie op te vangen zonder dat daarvoor een extra gemeentelijke bijdrage noodzakelijk is;
- te worden aangewend om bijzondere aankopen van, voor het RHCe van belang zijnde, archiefstukken waarvoor in de reguliere begroting geen middelen zijn opgenomen.

De baten in de begroting 2017 bedragen ruim € 3 miljoen. Op grond van de Notitie Algemene reserve mag de hoogte van de reserve zich bevinden tussen de € 150.000 en € 300.000. De stand per 31-12-2017 bedraagt € 175.355.

Bij het opmaken van de Bestuursrapportage (peildatum 1 oktober 2017) werd reeds een tekort voorzien voor het RHCe in de orde van grootte van € 100.000. Door het Algemeen Bestuur is ingestemd met het onttrekken van een bedrag van € 100.000 uit de Algemene Reserve voor het dekken van het verwachte exploitatietekort 2017 (zie 2<sup>e</sup> wijziging Programmabegroting 2017).

#### Bestemmingsreserve Fysiek domein

De bestemmingsreserve Fysiek domein wordt gebruikt als dekkingsmiddel voor incidentele en terugkerende uitgaven binnen het fysieke domein. Dit betreft de uitgaven ten aanzien van de werkplaatsen Wonen, Strategie Ruimte, Bedrijventerreinen en detailhandel en Mobiliteit en Innovatie.

In 2016 was sprake van een onderuitputting van de werkbudgetten van diverse werkplaatsen (ad € 43.487). Omdat deze middelen wel beschikbaar moeten blijven voor het doel waarvoor deze in beginsel ter beschikking zijn gesteld, zijn deze middelen via de bestemming van het rekeningssaldo 2016 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Fysiek domein.

Op basis van de primaire Programmabegroting 2017 is een bedrag van € 374.600 onttrokken voor het dekken van de voornoemde incidentele uitgaven. Bij de 2<sup>e</sup> wijziging van de begroting 2017 is door het Algemeen bestuur besloten dat per saldo € 3.000 minder wordt onttrokken aan de reserve dan was voorzien bij de primaire begroting.

De reserve Fysiek domein is toereikend voor de dekking van incidentele en terugkerende uitgaven voor het fysieke domein voor de periode tot en met 2020.

#### Bestemmingsreserve Rente egalisatie

De bestemmingsreserve Rente egalisatie had als doel de risico's in de rentesfeer op te vangen en diende mede in het kader van de verhoging van de bijdrage in het Regionaal Stimuleringsfonds te worden gezien. Vanwege de invoering van schatkistbankieren worden er niet of nauwelijks meer rente inkomsten gegenereerd. Op basis van de primaire begroting 2017 is het resterende saldo van deze bestemmingsreserve (ad € 599.609) volledig toegevoegd aan het Stimuleringsfonds. Deze bestemmingsreserve kan worden opgeheven.

#### Bestemmingsreserve Personele kosten MRE

De bestemmingsreserve Personele kosten is ingesteld doordat er in het BBV geen mogelijkheid is om voorzieningen te treffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zoals niet opgenomen vakantiedagen.

Mede doordat diverse medewerkers eind 2017 extra vakantiedagen hebben ingekocht is in 2017 een bedrag van € 41.916 toegevoegd aan de reserve. De bestemmingsreserve is zodoende van voldoende omvang om de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen af te dekken.

#### Bestemmingsreserve Personele kosten RHCe

De bestemmingsreserve Personele kosten is ingesteld doordat er in het BBV geen mogelijkheid is om voorzieningen te treffen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zoals niet opgenomen vakantiedagen.

Mede doordat diverse medewerkers eind 2017 extra vakantiedagen hebben ingekocht is in 2017 een bedrag van € 72.054 toegevoegd aan de reserve. De bestemmingsreserve is zodoende van voldoende omvang om de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen af te dekken.

#### Bestemmingsreserve Deelneming Brainport development

Het doel van de bestemmingsreserve is het opvangen van eventuele waarde schommelingen van de deelneming in Brainport development. In 2017 hebben geen mutaties in de bestemmingsreserve plaatsgevonden.

#### Bestemmingsreserve Bedrijfsvoering

De bestemmingsreserve Bedrijfsvoering heeft als doel uitgaven te dekken in het kader van de optimalisering van de interne bedrijfsvoering van de organisatie Metropoolregio Eindhoven voor zover de reguliere exploitatie hierin niet voorziet. In 2017 hebben geen mutaties plaatsgevonden in deze bestemmingsreserve.

#### Bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport

Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2016 heeft het Algemeen bestuur besloten tot het instellen van de bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport. Deze reserve heeft tot doel het leveren van een bijdrage in de uitwerking van de Brainport Nationale Actieagenda. Deze agenda wordt vorm gegeven door de 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven in samenwerking met de Provincie Noord-Brabant. De bijdrage van de Metropoolregio Eindhoven bedraagt, naast de inzet van personele capaciteit, in totaal € 150.000. Het volledige bedrag is vanuit de resultaatbestemming 2016 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Nationale Actieagenda Brainport.

#### Bestemmingsreserve Energietransitie

Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2016 heeft het Algemeen bestuur besloten tot het instellen van de bestemmingsreserve Energietransitie. De reserve is bedoeld voor het dekken van de uitgaven die vooral verband houden met het aantrekken van externe specialistische capaciteit om invulling te kunnen geven aan de regionale ambitie om uiterlijk 2050 als eerste regio van Nederland energieneutraal te zijn.

De gemeenten willen dat de Metropoolregio Eindhoven hiertoe het initiatief neemt. Een voorstel voor een aanpak moet nog worden uitgewerkt, samen met diverse partners. Onderdelen van de aanpak zijn:

- het organiseren van het netwerk;
- het organiseren van uitvoeringskracht.

De kosten voor het organiseren van de bovenstaande activiteiten bedragen naar verwachting € 200.000. Dit bedrag is opgebouwd uit de kosten voor de inhuur van specialistische kennis (€ 170.000) en een werkbudget (€ 30.000). Het benodigde budget is vanuit de resultaatbestemming 2016 toegevoegd aan de bestemmingsreserve Energietransitie.

**Bestemmingsreserve digitalisering archieven RHCE**

Doel van de reserve is verdere digitalisering van de archieven van het RHCE om materiële achteruitgang ten gevolge van fysieke raadpleging tegen te gaan. Ten opzichte van ontzuring van de archieven is dit een veel betere oplossing.

Het maximum voor deze reserve is gesteld op € 226.890. In 2017 is een deel van het positieve exploitatieresultaat 2016 van € 27.169 toegevoegd.

<b>Voorzieningen</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
Voorziening reorganisatie SRE	1.897.232	2.741.956
Voorziening groot onderhoud gebouwen	179.250	129.250
Stimuleringsfonds	8.780.435	9.286.979
Voorziening SIR/SAR	770.084	711.246
Overnamesom RAZOB	121.191	121.191
Voorziening Gulbergen	2.091.355	1.080.676
<b>Totaal</b>	<b>13.839.547</b>	<b>14.071.298</b>

Het verloop van de voorzieningen is onderstaand weergegeven:

<b>Voorzieningen</b>	<b>Boekwaarde 31-12-2016</b>	<b>Toevoeging</b>	<b>Vrijval</b>	<b>Aanwending</b>	<b>Boekwaarde 31-12-2017</b>
<i>Ter egalisering van kosten:</i>					
Voorziening reorganisatie SRE	2.741.956	388.043	0	1.232.767	1.897.232
Voorziening groot onderhoud gebouwen	129.250	50.000	0	0	179.250
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:</i>					
Stimuleringsfonds	9.286.979	4.618.393	0	5.124.937	8.780.435
Voorziening SIR/SAR	711.246	300.000	0	241.162	770.084
Overnamesom RAZOB	121.191	0	0	0	121.191
Voorziening Gulbergen	1.080.676	2.500.000	0	1.489.320	2.091.355
<b>TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN</b>	<b>14.071.298</b>	<b>7.856.436</b>	<b>0</b>	<b>8.088.186</b>	<b>13.839.547</b>

De aard en de reden van iedere afzonderlijke voorziening wordt onderstaand toegelicht evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

**Voorziening Reorganisatie SRE**

In 2013 zijn door het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur diverse besluiten genomen ten aanzien van de transformatie van het SRE naar de Metropoolregio Eindhoven. Conform de verslaggevingsvoorschriften is er sprake van een reorganisatie en is hiervoor een voorziening getroffen. In 2017 is er een bedrag van € 1.232.767 ten laste gebracht van de voorziening. Het betreft:

- loonkosten boventallige medewerkers;
- kosten van werk naar werk trajecten;
- WW uitkeringen voormalig medewerkers;
- kosten vrijwillige mobiliteit;
- diverse loopbaantrajecten, cursussen, trainingen e.d. gericht op een overgang buiten de Metropoolregio Eindhoven;

Een bedrag van ruim € 388.043 is toegevoegd aan de voorziening. Deze toevoeging betreft ontvangen detacheringsvergoedingen van de boventallige medewerkers en de storting van aanvullende en na-wettelijke WW.

#### Voorziening Groot onderhoud gebouw RHCE

Om een regelmatig verloop te krijgen in de exploitatiekosten van het regulier en incidenteel onderhoud aan het gebouw van het RHCE, is de voorziening Groot onderhoud gebouwen gevormd. Op basis van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks € 50.000 aan de voorziening toegevoegd. In 2017 hebben geen onttrekkingen aan de voorziening plaatsgevonden.

#### Stimuleringsfonds

In uitzondering op artikel 44 lid 2 van het BBV, waarin bepaald wordt dat voorschotbedragen ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen niet meer als voorziening behandeld mogen worden maar als vooruit ontvangen subsidie, wordt de post Stimuleringsfonds wel onder voorzieningen verantwoord. De reden hiervoor is dat het eigen middelen betreft.

Middelen uit deze voorziening zijn beschikbaar voor de cofinanciering van projecten in het kader van de herstructureringsprocessen in de regio met koppeling aan Europese, nationale en provinciale programma's/maatregelen. Ook worden hieruit regionale programma's gefinancierd.

In 2017 is een bedrag van € 4.618.393 aan de voorziening toegevoegd. In dit bedrag zijn gemeentelijke bedragen opgenomen voor een bedrag van € 3.290.179. Ook is vanwege de afwikkeling van de REAP projecten 2008 tot en met 2015 een bedrag van € 1.328.214 toegevoegd aan het Stimuleringsfonds. De kosten van programmamanagement bedroegen in 2017 circa € 268.000

#### Voorziening SIR/SAR

Uit de voorziening worden subsidies (SAR) en renteloze leningen (SIR) verstrekt. De voorziening wordt jaarlijks gevoed met een bijdrage uit het Stimuleringsfonds (€ 300.000). Tevens worden vrijgevallen leningen terug gestopt in de voorziening. Hierdoor krijgt de voorziening een revolverend karakter. Ten laste van de voorziening zijn subsidievaststellingen voor een bedrag van ruim € 173.117 gebracht. Daarnaast komen de kosten van extern advies en intern programmamanagement ten laste van de voorziening. Voor 2017 is dit € 40.374. Tenslotte is in 2017 een SIR lening afgeboekt ten laste van de voorziening voor een bedrag van € 27.671 vanwege faillissement van de betreffende schuldenaar.

#### Voorziening Overnamesom Razob

Deze voorziening betreft het nog niet uitgekeerde restant van de opbrengstprijz van de in juli 2003 verkochte aandelen NV Razob. In 2017 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

#### Voorziening Gulbergen

Deze voorziening is primair bedoeld voor eindafwerking en nazorg van de stortplaats Gulbergen en voor zover de voorziening toereikend is, voor de aanleg van het Landgoed Gulbergen. In 2017 is € 1.489.320 aan de voorziening Gulbergen onttrokken. Deze onttrekking is als volgt opgebouwd:

- Uitgaven ten laste van het onderdeel Eindafwerking € 0
- Uitgaven ten laste van het onderdeel Nazorg € 774.207
- Uitgaven ten laste van het onderdeel Landgoed € 639.586. Daarnaast is het resultaat 2017 van de Voorziening Gulbergen, ad negatief € 75.527, ten laste van het onderdeel Landgoed gebracht.

Door de bovenstaande onttrekkingen loopt de voorziening ultimo 2017 negatief voor een bedrag van € 408.645. Dit is het gevolg van het feit dat de goedkeuring door de Provincie Noord-Brabant van het Nazorgplan van de stortplaats Gulbergen langer duurt dan oorspronkelijk was voorzien. Begin januari 2018 heeft de Metropoolregio Eindhoven een verzoek gedaan bij de Provincie Noord-Brabant om een bedrag van € 2,5 miljoen aan het Nazorgfonds te onttrekken ter aanvulling van de Voorziening Gulbergen. Op 27 februari 2018 heeft de Provincie Noord-Brabant ingestemd met dit verzoek. Van het nog te ontvangen bedrag van € 2,5 miljoen is € 408.645 bestemd voor het aanvullen van het negatieve saldo ultimo 2017 en het resterende bedrag van € 2.091.355 is bestemd voor de toekomstige exploitatie van het gebied. Het volledige bedrag van € 2,5 miljoen is ultimo 2017 toegevoegd aan de Voorziening Gulbergen.

<b>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
Onderhandse leningen binnenlandse banken en financiële instellingen	5.420.583	5.596.830

Het verloop van de vaste schulden was als volgt:

<b>Vaste schulden met een rentetypische looptijd &gt; één jaar</b>	<b>Boekwaarde 31-12-2016</b>	<b>Vermeerderingen</b>	<b>Aflossingen</b>	<b>Boekwaarde 31-12-2017</b>
Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.596.830	0	176.247	5.420.583
<b>TOTAAL VASTE SCHULDEN</b>	<b>5.596.830</b>	<b>0</b>	<b>176.247</b>	<b>5.420.583</b>

Onder de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer is de hypothecaire geldlening opgenomen bij de BNG. Deze annuïtaire geldlening is bedoeld voor de financiering van de nieuwbouw van het Regionaal Historisch Centrum. Deze geldlening is oorspronkelijk in het jaar 2000 afgesloten en in 2014 geherfinancierd. De hoofdsom van de nieuwe geldlening bedraagt € 5.769.030. Het rentepercentage van de nieuwe lening bedraagt 2,35% en heeft een looptijd tot het jaar 2040. De rentelast 2017 bedroeg € 127.384 en deze is doorberekend aan het Regionaal Historisch Centrum.

#### **VLOTTENDE PASSIVA**

De vlottende passiva bestaan uit de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

<b>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
Overige schulden	466.972	379.367

De overige schulden bestaan voornamelijk uit crediteuren.



<b>Overlopende passiva</b>	<b>31 december 2017</b>	<b>31 december 2016</b>
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	444.641	533.366
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	173.080	1.820.226
	<b>617.721</b>	<b>2.353.592</b>

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen van de Provincie Noord-Brabant voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

<b>Provincie Noord-Brabant</b>	<b>Saldo 31-12-2016</b>	<b>Ontvangen bedragen</b>	<b>Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen</b>	<b>Saldo 31-12-2017</b>
REAP middelen 2008-2013	569.007		569.007	0
REAP middelen 2014	797.964		797.964	0
REAP middelen 2015	280.175		280.175	0
REAP middelen 2016	173.080		0	173.080
<b>TOTAAL VASTE SCHULDEN</b>	<b>1.820.226</b>	<b>0</b>	<b>1.647.146</b>	<b>173.080</b>

## Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

### Verstreckte garantie AZN (AVI Moerdijk)

De garantstelling voor de leveringsplicht door de Brabantse gewesten van 510.000 ton brandbaar afval aan AVI Moerdijk (voor de Metropoolregio Eindhoven ± 210.000 ton) is ook na de verkoop van Afvalsturing en Razob aan Essent Milieu (m.i.v. 1 januari 2010 Attero BV) blijven bestaan. De looptijd van deze garantstelling is 20 jaar (o.b.v. economische levensduur installatie) en is geëindigd in 2017. Overigens wordt het risico door de verkoop toentertijd aan Essent Milieu BV wel minder, omdat Attero BV heeft toegezegd ook het in haar bezit zijnde brandbaar afval van buiten de provincie Noord-Brabant te verbranden in de AVI Moerdijk. Als extra brandbaar afval dient te worden aangekocht, zal dit overeenkomstig de tariefafspraken resulteren in een hogere verbrandingsprijs.

### Voorziening Gulbergen

De in de Voorziening Gulbergen begrepen middelen zijn primair bedoeld voor eindafwerking van de stortplaats Gulbergen en nazorg. In 2011 zijn e werkzaamheden t.b.v. eindafwerking afgerond en heeft ook de financiële afrekening met Attero plaatsgevonden.

Van de vrijval van niet voor deze doelen benodigde middelen wordt netto maximaal € 34 miljoen aangewend voor de niet-rendabele investeringen in het Landgoed Gulbergen.

De contracten met Essent Milieu BV (Attero BV) en de tripartiete overeenkomst met de gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen c.a. bepalen dat de Metropoolregio Eindhoven nooit meer besteedt dan in de Voorziening Gulbergen vrij beschikbaar is of komt.

Het weerstandsvermogen van de Voorziening Gulbergen wordt begrensd door de bij de Metropoolregio Eindhoven in de Voorziening Gulbergen aanwezige middelen. De Metropoolregio Eindhoven loopt daarom geen financieel risico. Het beheer en de exploitatie van het Landgoed Gulbergen is geheel voor rekening en risico van Attero BV.

### Doelvermogen Provincie Noord-Brabant Nazorg

Aan de Provincie Noord-Brabant dient een bedrag (doelvermogen) te worden overgedragen t.b.v. de nazorg van de voormalige stortplaats. Hiertoe zijn bij de Provincie middelen gereserveerd. De verwachting is dat deze gereserveerde middelen hoger zijn dan het benodigde vermogen. De niet benodigde middelen vloeien terug naar de voorziening en zullen worden betrokken bij de verdere invulling van Landgoed Gulbergen.

## WNT-verantwoording 2017 Metropoolregio Eindhoven

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van het voor de Metropoolregio Eindhoven geldende algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor de Metropoolregio Eindhoven is € 181.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Ook is een vergoedingsoverzicht opgenomen voor de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur.

### Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur 2015 – 2018 per 31 december 2017 is:

Gemeente	Lid	Bezoldiging 2017	Plaatsvervangend lid	Bezoldiging 2017
<b>Algemeen Bestuur</b>				
Asten	Dhr. mr. H.G. Vos	0,00	Dhr. J.H.J. van Bussel	0,00
Bergeijk	Mevr. A. Callewaert	0,00	Dhr. M.M. Kuijken	0,00
Best	Dhr. J.G.M.T. Ubachs	0,00	Mevr. drs. P.J.E. van de Loo (extra lid)	0,00
			Dhr. ir. M.J. van Schuppen	0,00
			Dhr. ir. ing. J. Verheijen	0,00
Bladel	Dhr. ing. P.M. Maas	0,00	Dhr. J.H.W.F. Heijman	0,00
Cranendonck	Dhr. mr. H.C.R.M. de Wijkerslooth	0,00	Dhr. mr. P.J. van Tulden	0,00
Deurne	Dhr. H.J. Mak	0,00	Dhr. drs. M.H. Biemans	0,00
Eersel	Mevr. L.M. Sjouw	0,00	Dhr. C.A.A.A. Tönissen	0,00
Eindhoven	Dhr. J.A. Jorritsma	0,00	Dhr. drs. W.S. Seuren (extra lid)	0,00
			Dhr. ir. G.C.F.M. Depla	0,00
Geldrop-Mierlo	Dhr. B.H.M. Link	0,00	Dhr. G.M.J. Jeucken	0,00
Gemert-Bakel	Mevr. M.C.H. de Ruiter-van Hoof	0,00	Vacature	0,00
Heeze-Leende	Dhr. P.J.J. Verhoeven	0,00	Mevr. W.J.F. van der Rijt- van der Kruis	0,00
Helmond	Mevr. P.J.M.G. Blanksma-van der Heuvel	0,00	Dhr. F.P.C.J.G. Stienen (extra lid)	0,00
			Mevr. N. van der Zanden-Van der Weijden	0,00
Laarbeek	Dhr. F.P.A.C. van Zeeland	0,00	Dhr. A.J.L. Meulenstein	0,00
Nuenen c.a.	Dhr. M.J. Houben	0,00	Dhr. E.H.T. Groothoff	0,00
Oirschot	Dhr. drs. P.A.G. Machielsen	0,00	Vacature	0,00
Reusel-De Mierden	Mevr. J. Eugster	0,00	Dhr. P.J.M. van de Noort	0,00
Someren	Vacature	0,00	Mevr. A.H.M. van Bussel	0,00
Son en Breugel	Dhr. ing. T.J.H. van den Nieuwenhuijzen	0,00	Dhr. ir. K.H. Vortman	0,00
Valkenswaard	Dhr. Th.P.Th.H. Geldens	319,64	Dhr. F.A. van Gastel	79,91
Veldhoven	Mevr. A.M. Demmers	0,00	Dhr. H. van de Looij	0,00
Waalre	Dhr. drs. J.W. Brenninkmeijer	0,00	Mevr. A.C.P. Balk-Lampe	0,00
<b>Dagelijks Bestuur</b>				
Eindhoven	Dhr. J.A. Jorritsma	0,00		
Helmond	Mevr. P.J.M.G. Blanksma-van der Heuvel	0,00		
Best	Dhr. drs. A.G.T. van Aert	0,00		

**Bezoldiging topfunctionarissen**

**Leidinggevende topfunctionarissen**

	<b>drs. H.J.G. Engels</b>	<b>drs. J. Wiggers</b>
<b>Functiegegevens</b>	Directeur/secretaris	Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
<b>Bezoldiging</b>		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.585,65	€ 103.028,59
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.993,80	€ 16.048,32
<i>Subtotaal</i>	€ 141.579,45	€ 119.076,91
<b>Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum</b>	<b>€ 181.000,00</b>	<b>€ 181.000,00</b>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 141.579,45	€ 119.076,91
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
<b>Gegevens 2016</b>		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 117.290,96	€ 101.294,83
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.170,08	€ 12.879,90
Totale bezoldiging 2016	€ 131.461,04	€ 114.174,73

**Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT**

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

# CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

**Deloitte.**

Deloitte Accountants B.V.  
Amerikalaan 110  
6199 AE Maastricht Airport  
Postbus 1864  
6201 BW Maastricht  
Nederland

Tel: 088 288 2888  
Fax: 088 288 9901  
www.deloitte.nl

## Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van Metropoolregio Eindhoven

### VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2017

#### Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Metropoolregio Eindhoven te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van Metropoolregio Eindhoven op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017.
- Het overzicht van baten en lasten over 2017.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

#### De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 14 december 2016 en het Controleprotocol WNT 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Metropoolregio Eindhoven zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

3114550340/2018.041877/DD/1



#### **Materialiteit**

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 168.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het bestuursbesluit op datum 14 december 2016.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 30.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

#### **VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE**

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

#### **BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING**

##### **Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening**

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.



In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

#### **Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening**

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 14 december 2016 en het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.



- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht Airport, 11 april 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. P.G.J.M. Jussen RA

